

JÄRVAMAA VIGASTUSTE PROFIIL

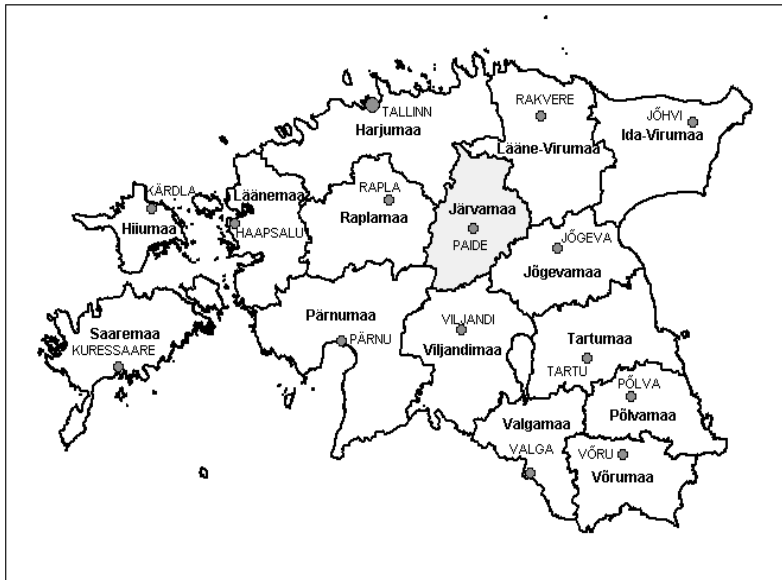

Sisukord

1. Maakonna üldandmed	3
2. Rahvastiku soo- ja vanusejaotus	5
3. Rahvastiku rahvuslik jaotus	6
4. Esmashaigestumusjuhud vigastustesse	7
5. Surmad	11
6. Töötus.....	13
7. Suhtelise vaesuse määr.....	15
8. Noorte riskikäitumine.....	15
9. Koolikohustuste mittetäitmine	16
10. Alaealiste õigusrikkumised.....	16
11. Alkoholitarbimine koolinoorte seas.....	17
12. Kohad, kus toimuvad organiseerimata noorte kogunemised.....	17
13. Koolis juhtunud vigastused	18
14. Liiklus- ja päästkeskuste ennetustöö	19
15. Kogukonna sidusus ja toetavad teenused	21
16. Tööõnnetused	21
17. Juhtumikorralduste skeemid	23
18. Alkoholi- jt nõustamisteenuste kättesaadavus/vajadus	23
19. Perevägivald	24
20. Vigastuste ennetusalane tegevus	24
21. Vigastuste kvalitatiivne analüüs	26
22. Kokkuvõte	26
23. Kasutatud andmed	27

1. Maakonna üldandmed

Eesti Vabariigi üldpindala koos Peipsi järvega on 48 277,1 km². Järvamaa üldpindala 2 459,59 km² moodustab Eesti pindalast 5,1 % .

Joonis 1. Järvamaa asend ja piirid Eesti kaardil
Allikas – Järvamaa aastaraamat

Joonis 2. Järva maakonna haldusjaotus
Allikas – Järvamaa aastaraamat

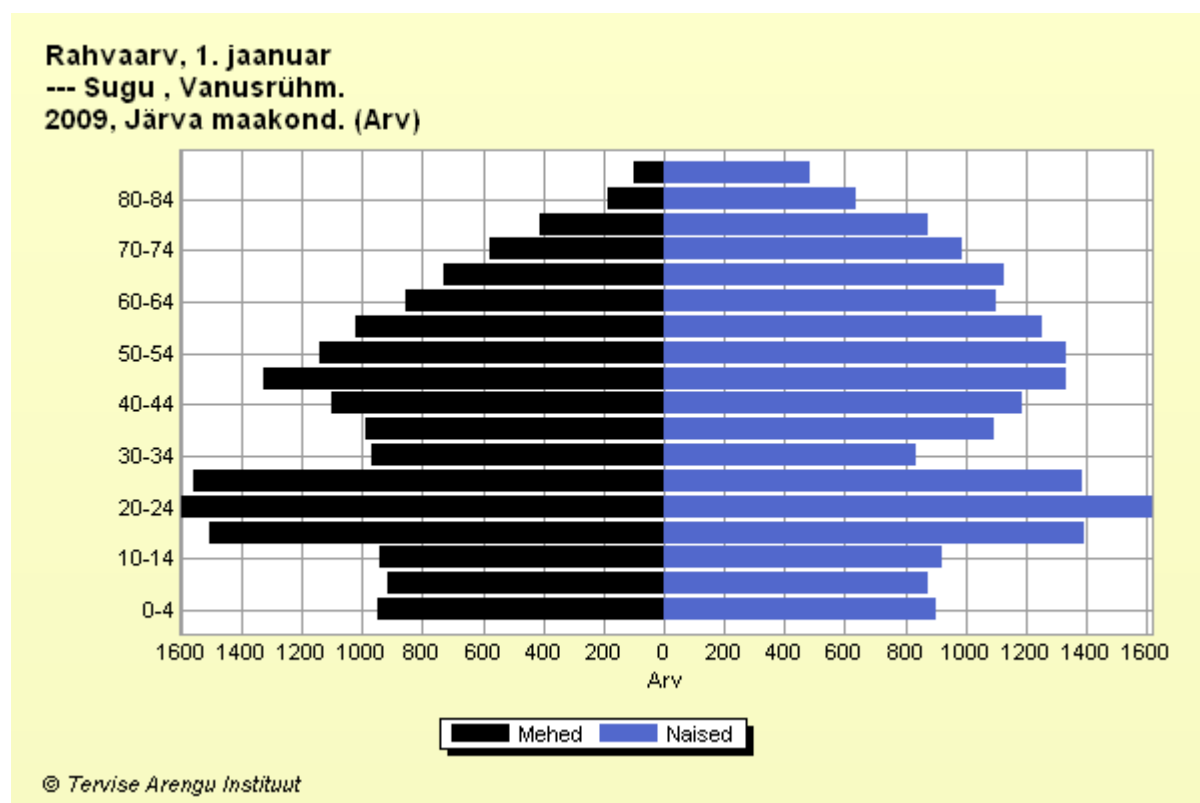
Järvamaal on 12 omavalitsust, mille koostööorganiks on Järvamaa Omavalitsuste Liit. Järva maakonnas on kaks linna- Paide ja Türi. Maakonna keskuseks on Paide linn. Keskvalitsust esindab Järva Maavalitsus koos mitmete riigiasutuste piirkondlike allasutustega.

Aasta keskmine rahvaarv

	2005	2006	2007	2008	2009
mehed	17748	16964	16899	16829	16775
naised	20393	19493	19429	19379	19355
kokku	38141	36457	36328	36208	36130

Tabel 1. Järvamaa rahvaarv aastate lõikes

Allikas – Järvamaa rahvastikuregister

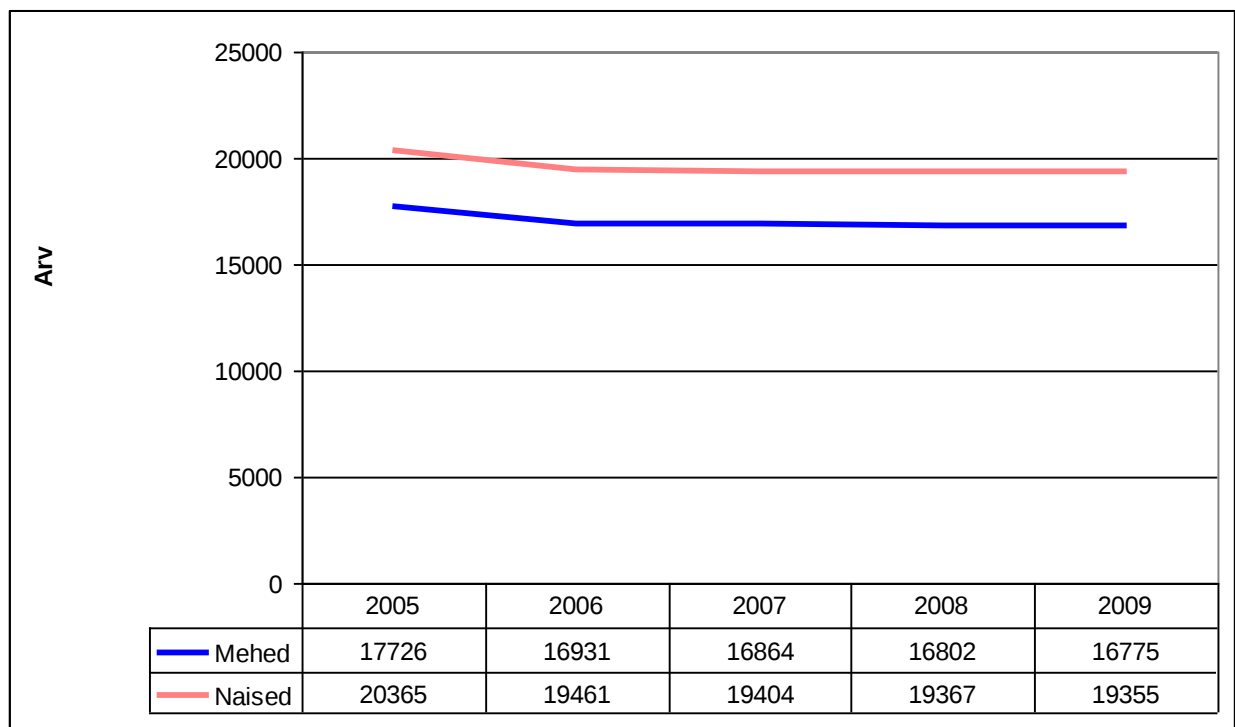

Joonis 3. Järvamaa rahvastiku püramiid

Allikas - Eesti Statistikaamet

Järvamaa elanikkond on stabiilne olnud kuni 2005. aastani, kui inimeste arv on olnud 38 000 piires. Peale haldusreformi vähenes keskmine rahvaarv umbes 2000 elaniku võrra. Järvamaast eraldus Lehtse vald ja liitus Tapa vallaga (Lääne- Virumaa). Rahvaarv püsib suhteliselt stabiilsena alates 2006.a.

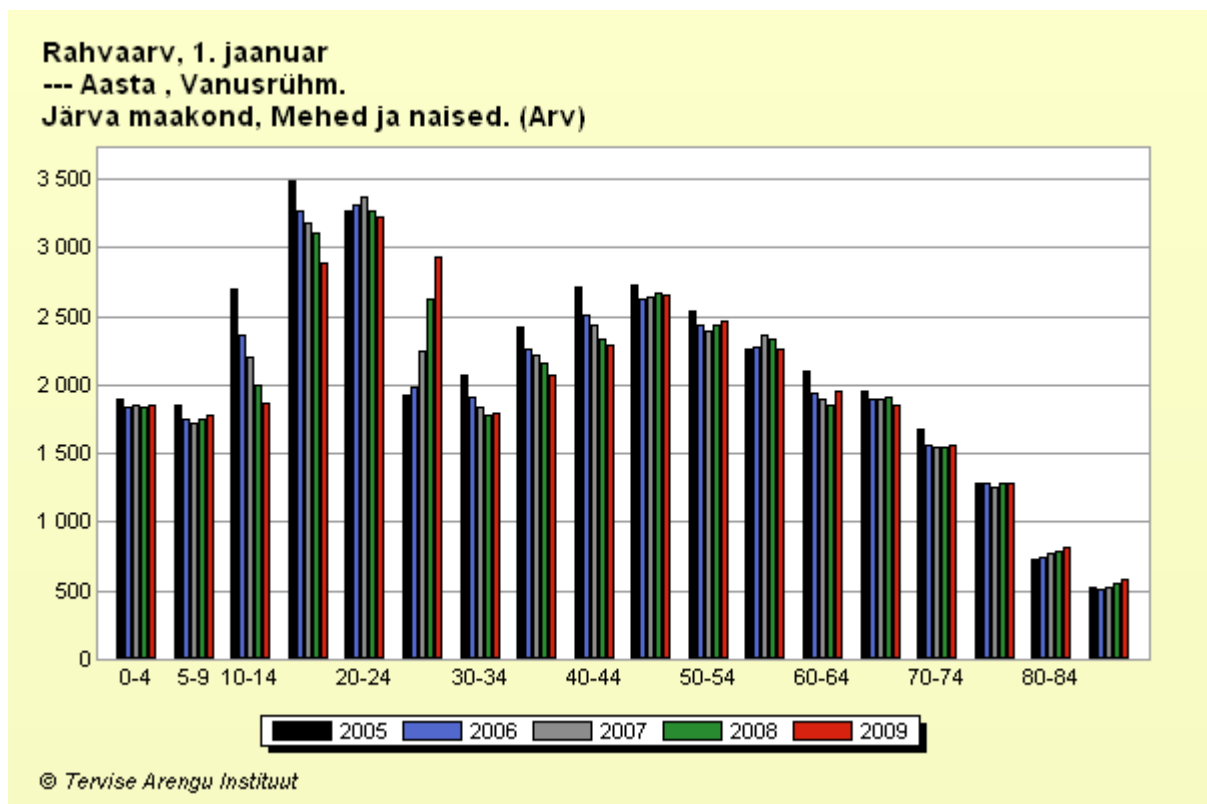
2. Rahvastiku soo- ja vanusejaotus

Joonis 4. Järvamaa rahvastik soo järgi.

Allikas – Eesti Statistikaameti statistika andmebaas

Maakonna rahvastikust moodustavad 01.01.2009. a seisuga mehed 48,0% ja naised 51,9%.

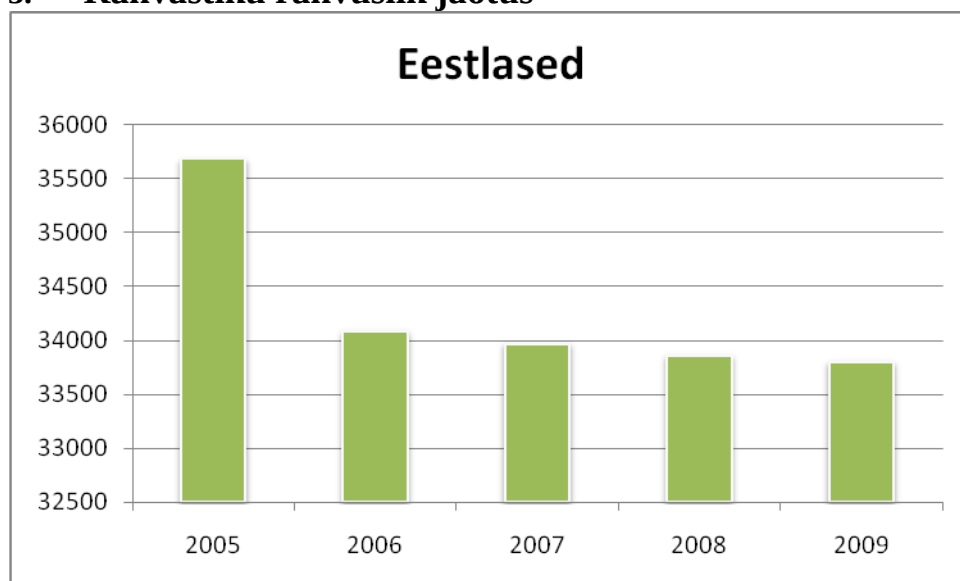

Joonis 5. Järva maakonna vanuseline jaotus

Allikas - Eesti Statistikaamet

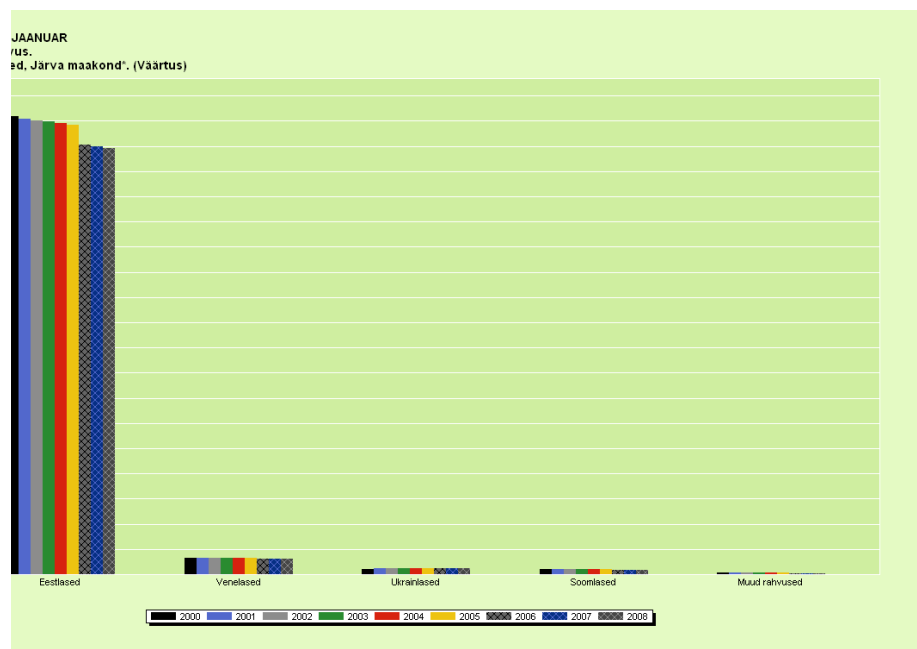
Aastate lõikes on suurima vanusegrupi moodustanud nii naised kui mehed vanuses 20-24. Mõningast tõusu näitab naiste osas vanusegrupp 45-49, meestest aga vanusegrupp 50-54. 2009.a. moodustavad vanusegrupid meeste hulgas kuni 60 eluaastani meeste üldarvust 83,1 %, naistest aga 73 % üldarvust.

3. Rahvastiku rahvuslik jaotus

Joonis 6. Järva maakonna elavate eestlaste arv
Allikas – Eesti Statistikaamet

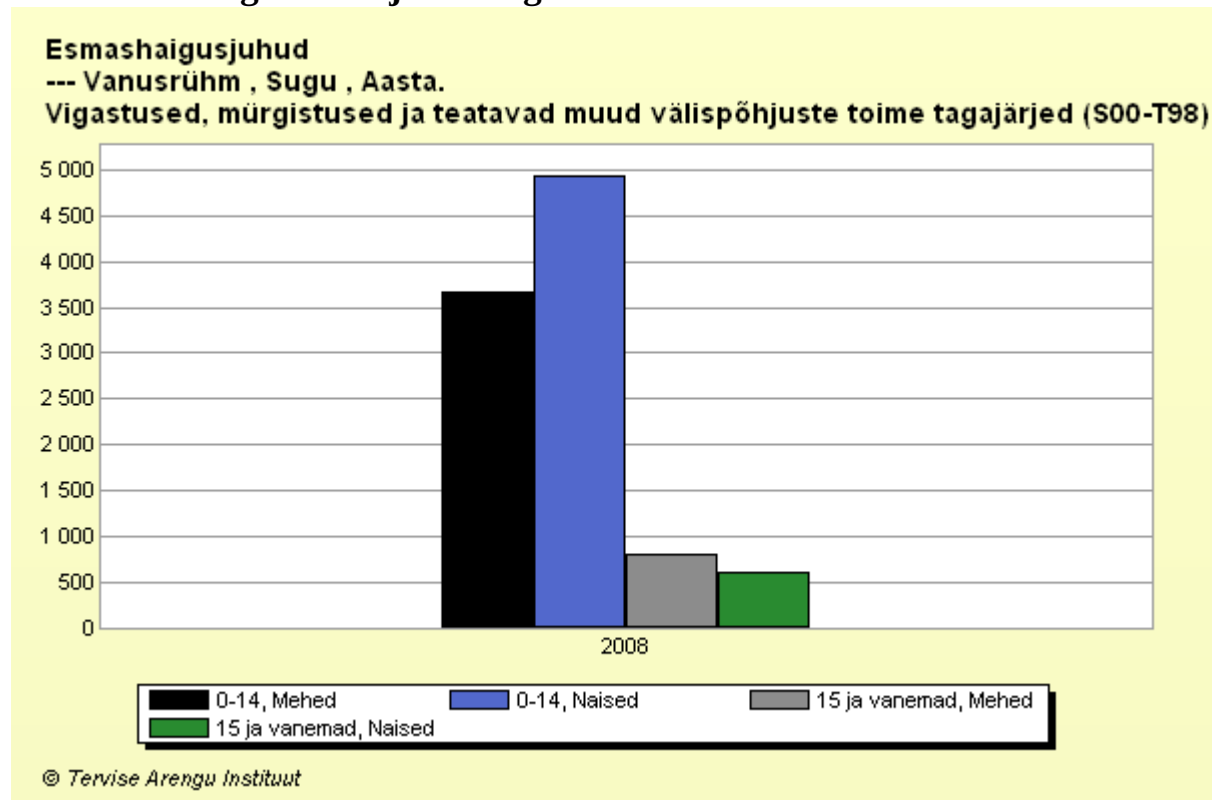
Eestlaste koguarv 2009.a. elanikkonnast moodustab 93,5 %.

Joonis 7. Järva maakonna rahvuslik koosseis
Allikas – Eesti Statistikaamet

Järvamaal on teistest rahvustest enam venelasi ja ukrainlasi. Teised rahvused moodustavad maakonnas kogu rahvuslikust koosseisust ainult 6,5 %. Erinevad rahvused on integreerunud ühiskonna ellu väga hästi ning rahvuslikul pinnal puuduvad kokkupõrked maakonnas.

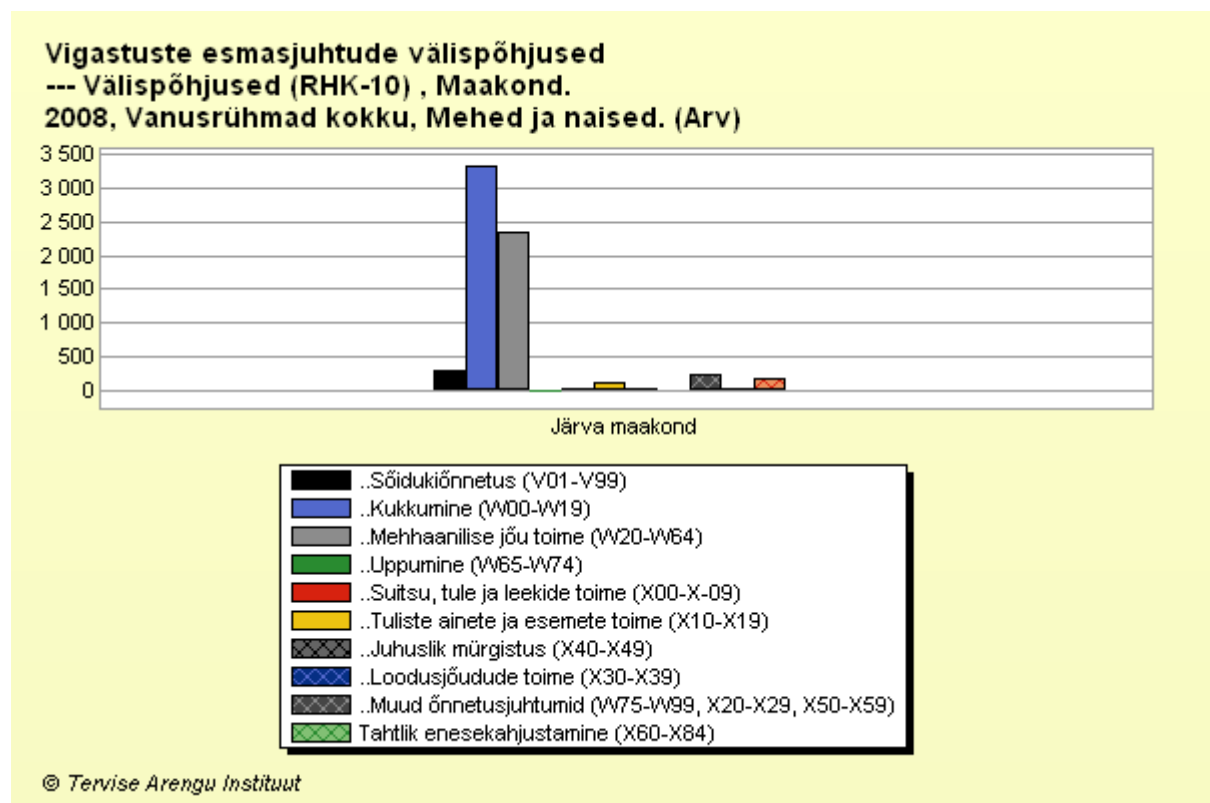
4. Esmashaigestumusjuhud vigastustesse

Joonis 8. Esmashaigestumusjuhud Eestis

Allikas – Tervise Arengu Instituut

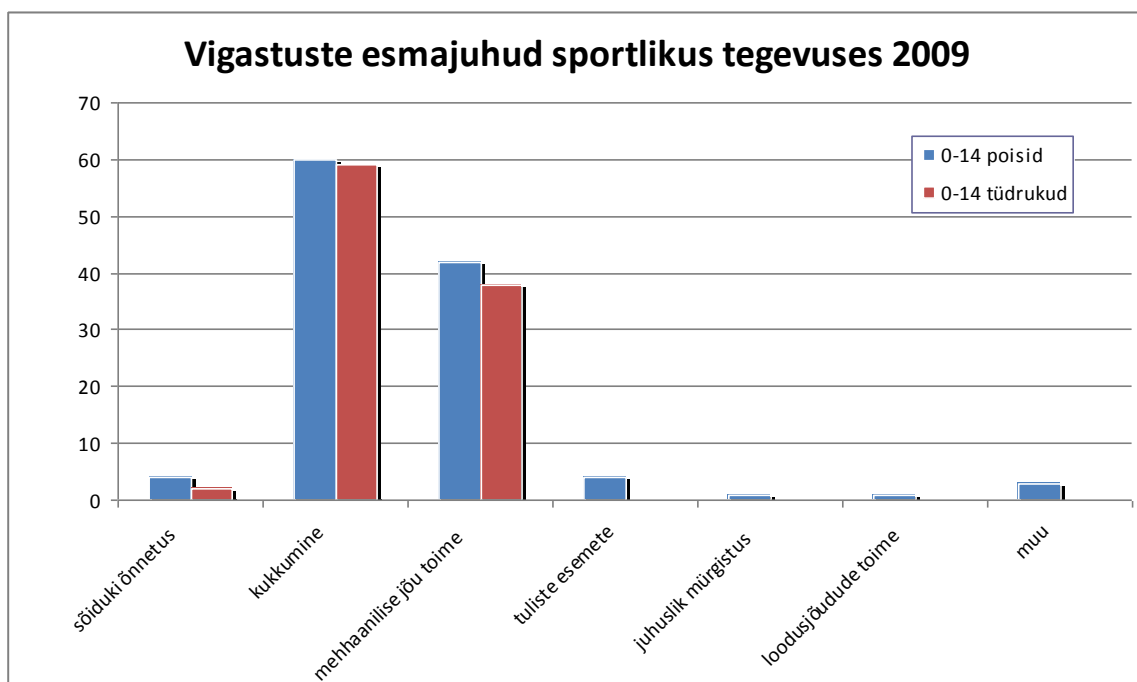
Nagu tabelist nähtub on vigastustest enim ohustatud just noored 0-14.aastased mehed ja naised.

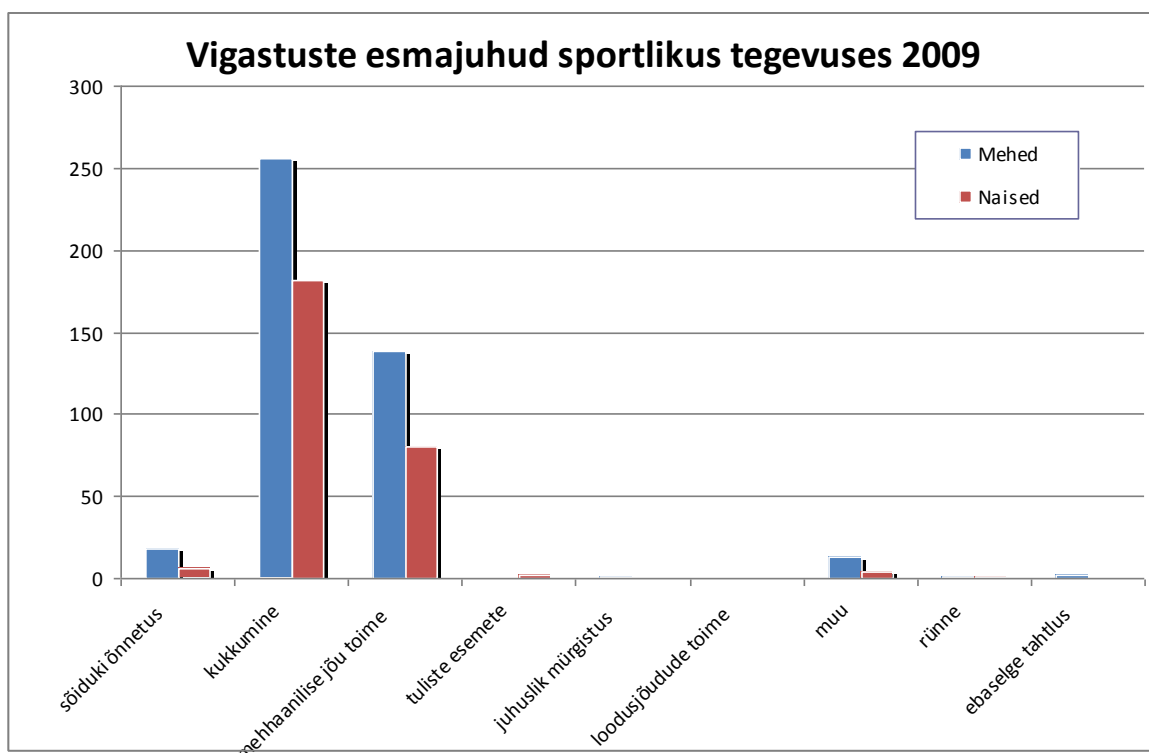
Joonis 9. Järva maakonnas esmashaigestumusjuhud välispõhjustesse

Allikas - Tervise Arengu Instituut

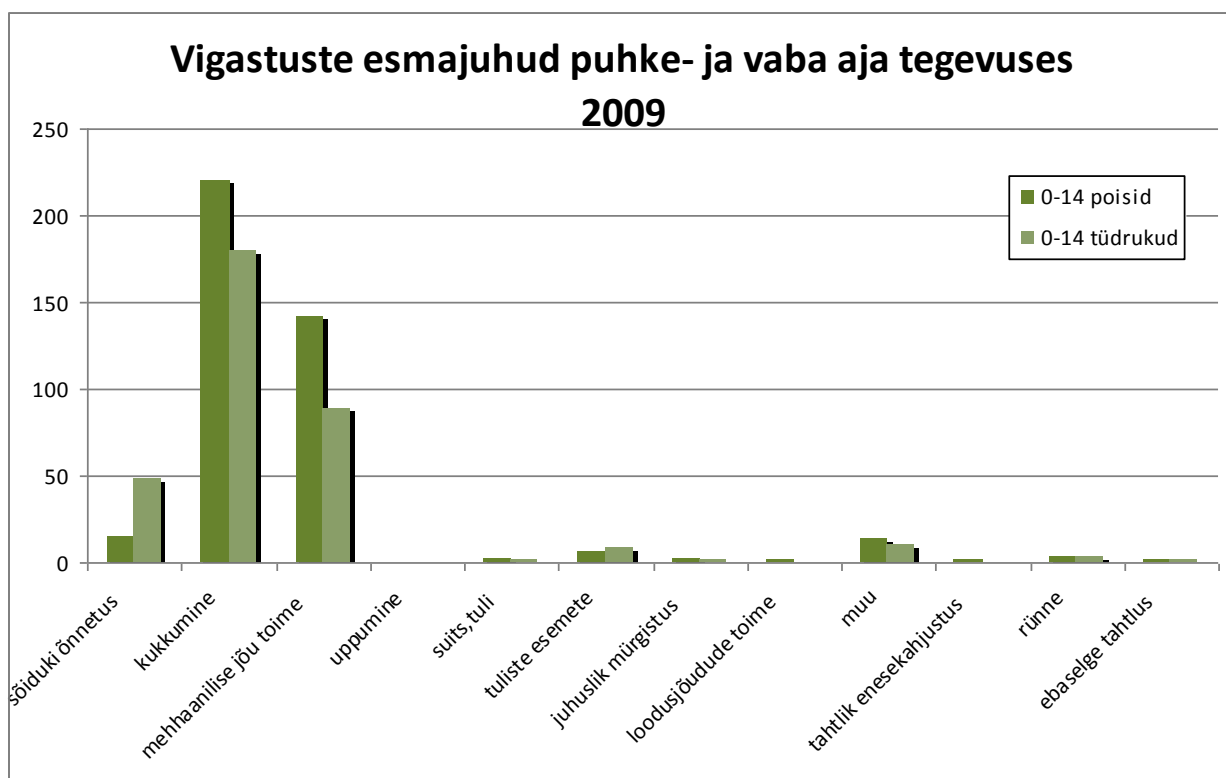
Esmaseid vigastushaigeid registreeriti 2008.a. maakonnas 10 008 juhtu. Välispõhjustest kokku sõidukiõnnetusi 300 , kukkumisi 3318, mehhaanilise jõu toimel 2333, suitsu- tule ja leekide toimel 24, juhuslike mürgistusi 29 .

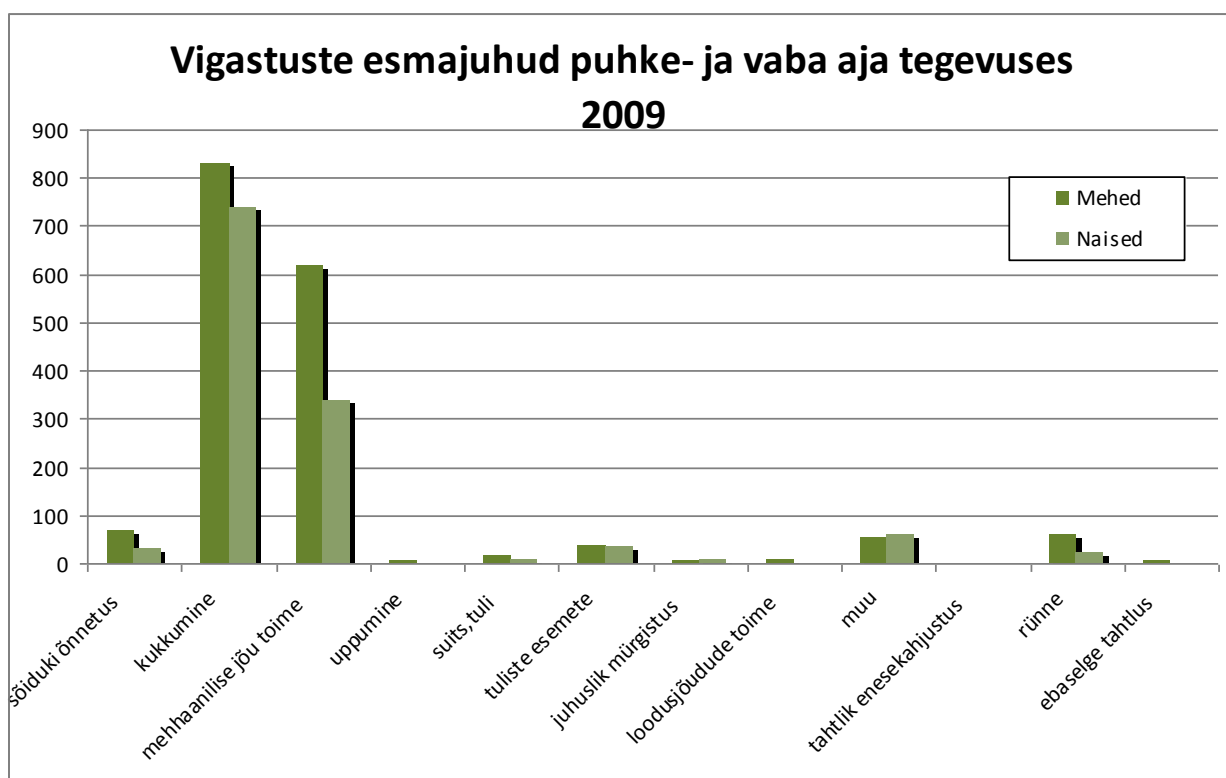
Joonis 10. Järvamaa laste vigastuste esmajuhud sportlikus tegevuses
Allikas - Eesti Haigekassa

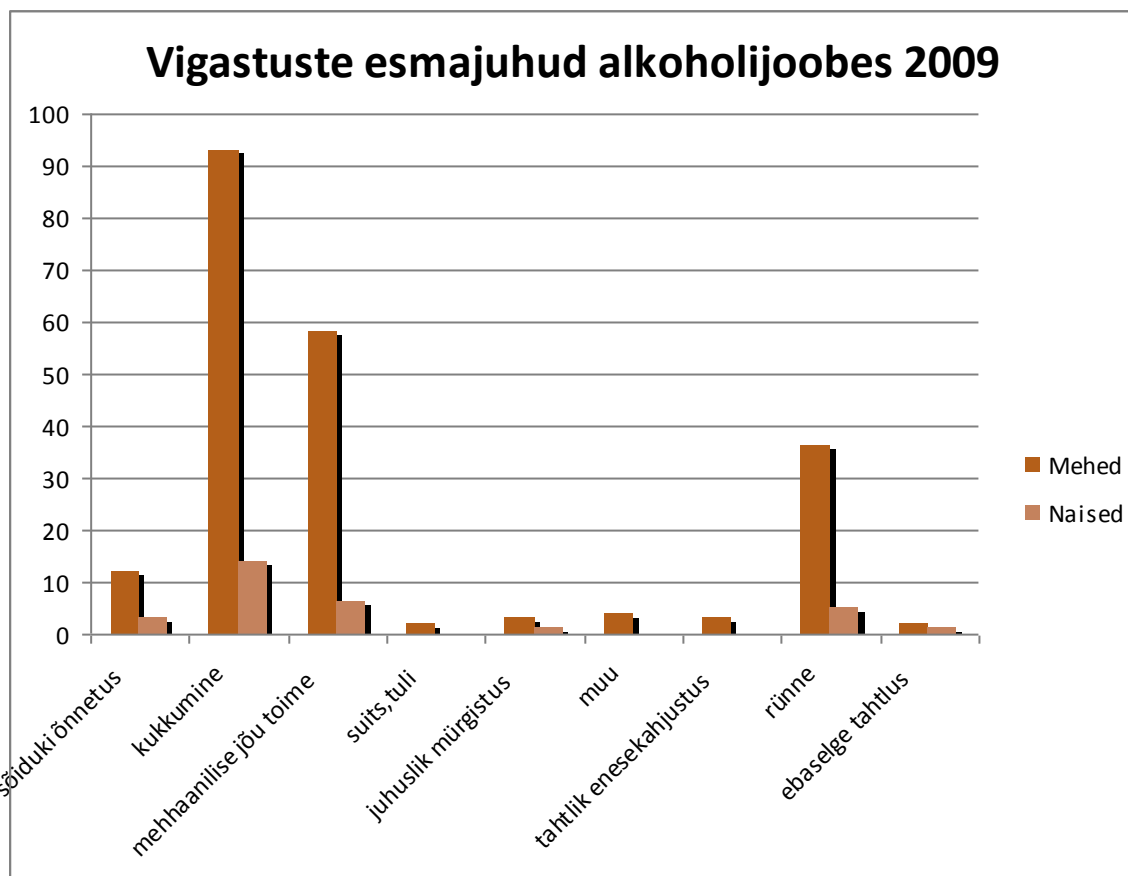
Joonis 11. Järvamaa täiskasvanute vigastuste esmajuhud sportlikus tegevuses
Allikas - Eesti Haigekassa

Joonis 12. Järvamaa laste vigastuste esmajuhud puhke-ja vaba aja tegevuses
Allikas - Eesti Haigekassa

Joonis 13. Järvamaa täiskasvanute vigastuste esmajuhud puhke-ja vaba aja tegevuses
Allikas – Eesti Haigekassa

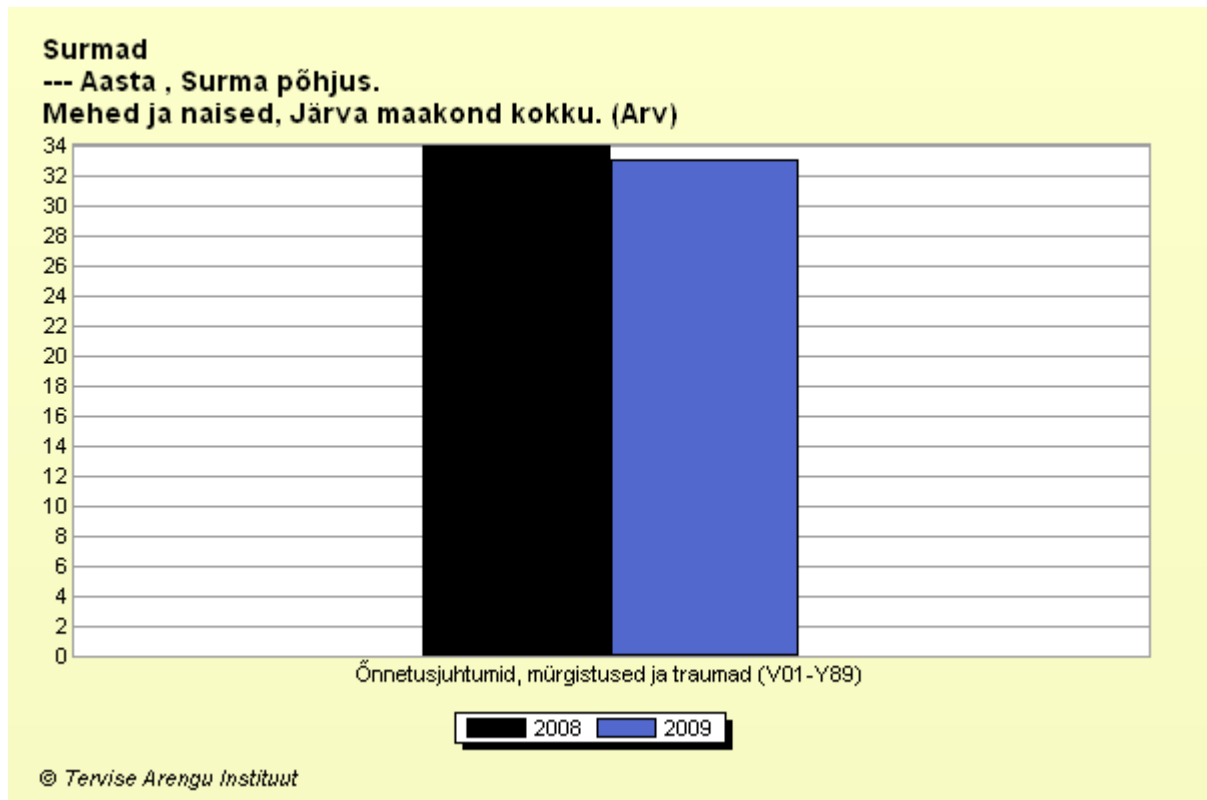
Joonis 14. Järvamaa täiskasvanute vigastuste esmajuhud alkoholijoobes
Allikas - Eesti Haigekassa

	0-14 poisid	0-14 tüdrukud	Mehed	Naised
sportlik tegevus	115	99	429	275
puhke- ja vaba aja tegevus	405	301	1692	1244
alkoholijoobes	1	3	213	30

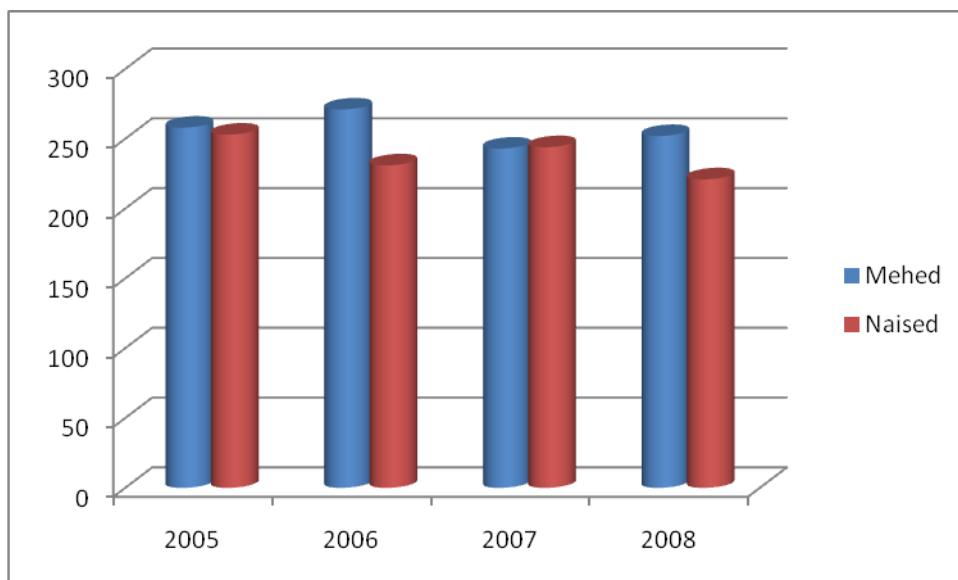
Tabel 2. Järva maakonna vigastuste esmajuhtude üldarvud 2009.a.
Allikas - Eesti Haigekassa

Esmahaigestumusjuhud vigastustesse kajastab tervikuna Eestis valitsevat trendi- kukumised ja mehhaanilise jõu toimetel toimunud vigastused on ka Järvamaal kõige suuremateks põhjusteks. Alkoholijoobes lisandub veel põhjusena ka rünne. 2009.a. on tervishoiuasutuste ja perearstide poole pöördunud inimeste koguarv 6189, mis on 17,1 % elanikkonnast. Kõige rohkem esmajuhte registreeriti puhke-ja vaba aja tegevuses- 3642, mis teeb juhtude üldarvust 58,8 %. Suur on vigastuste esmajuhtude arv üldarvust ka sportlikus tegevuses – 918, mida võib samuti käsitleda, kui puhke-ja vaba aja tegevus.

5. Surmad

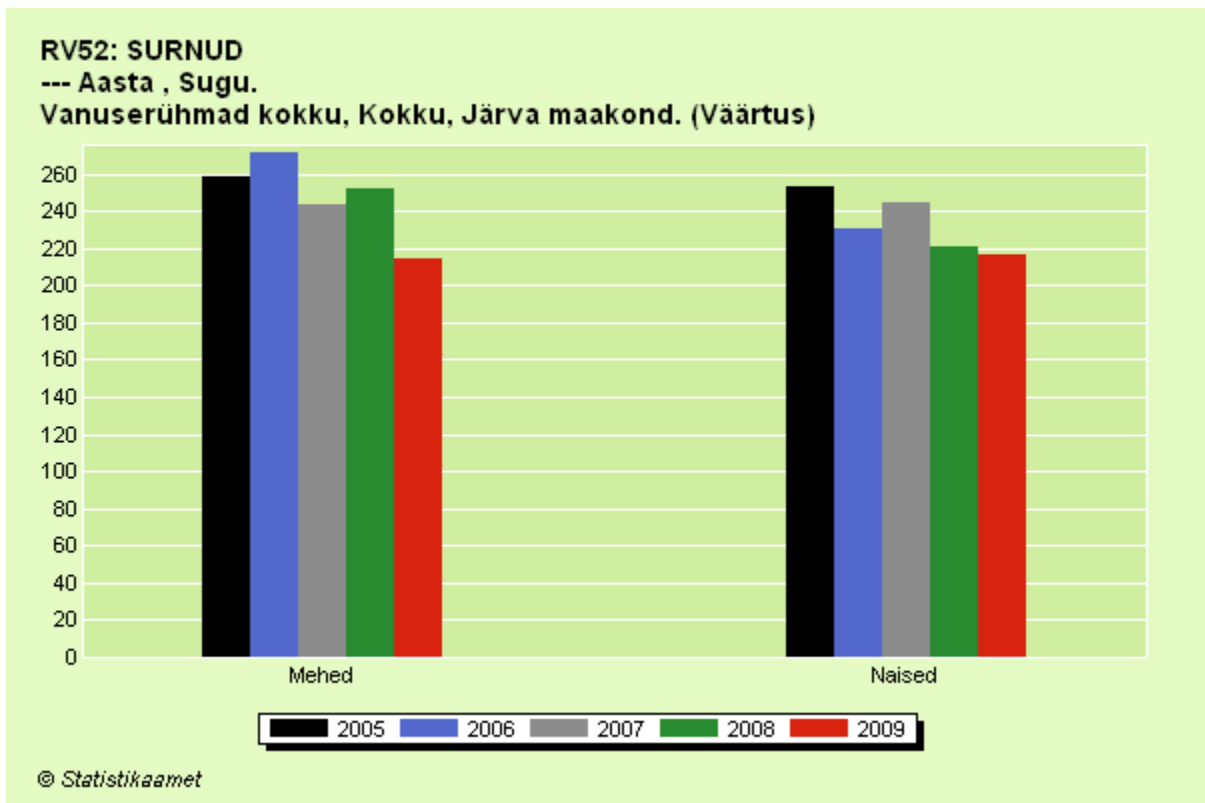

Joonis 15. Järva maakonna arv 100 000 kohta vigastussurmadesse
 Allikas – Eesti Statistikaamet /Surma põhjuste register

Joonis 16. Järva maakonna vigastussurmade arv
 Allikas – Eesti Statistikaamet

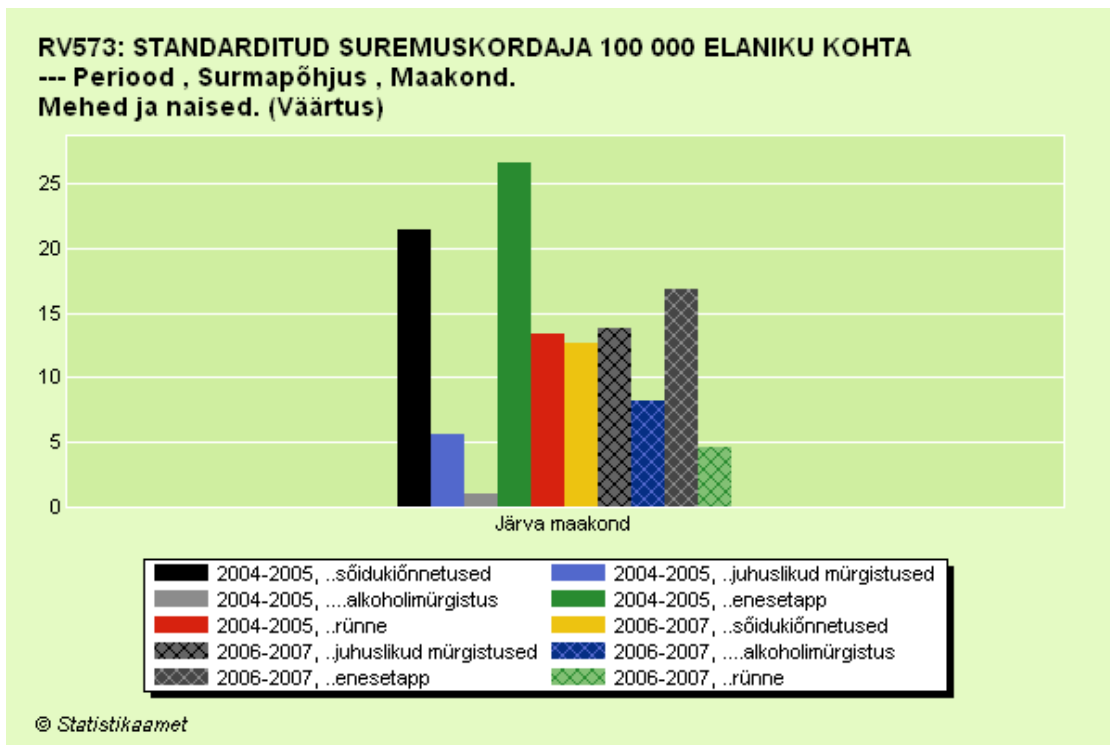
Kuigi vigastussurmade üldarv väheneb aasta- aastalt, on ta jätkuvalt suur just meeste hulgas.

Joonis 17. Järva maakonna surmad
 Allikas - Eesti Statistikaamet

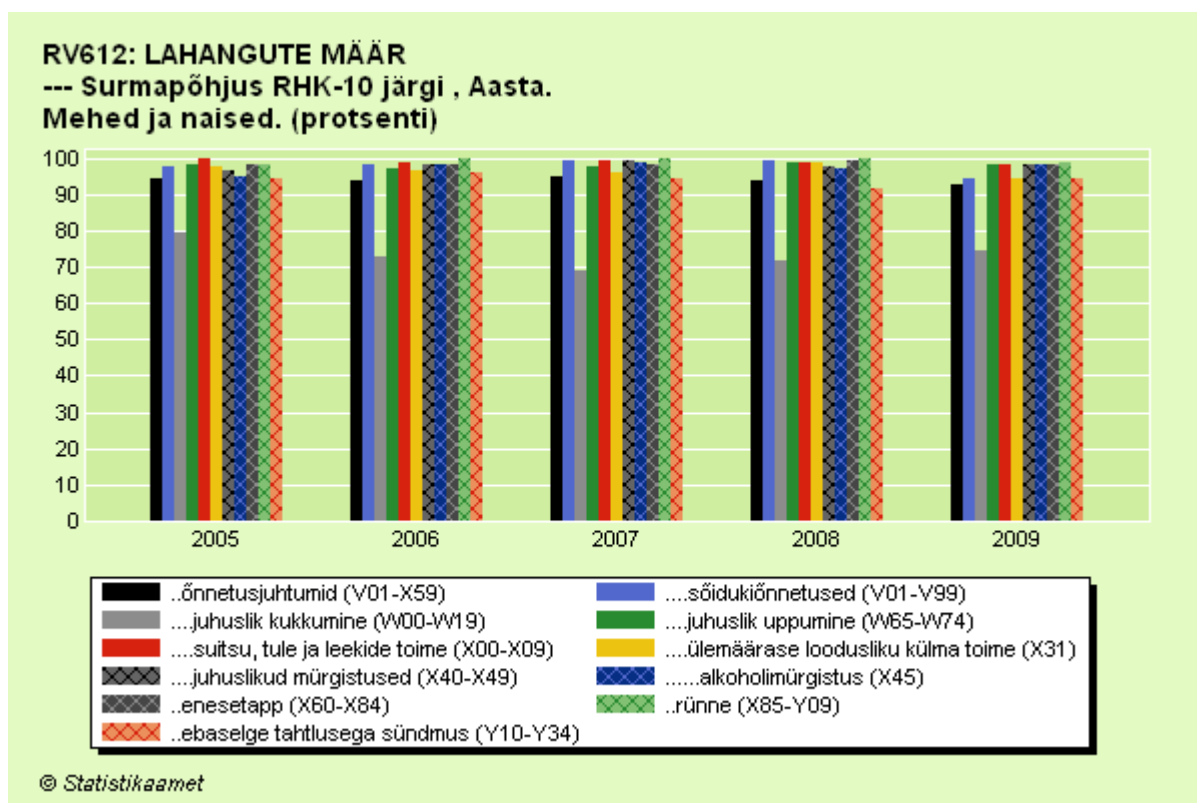
Jooniselt nähtub, et 2005.a. oli surmajuhtumeid kokku 511, neist mehi 258 ehk 50,48 %. Surmajuhtude arv näitab küll langust, 2009.a. on see arv Järvamaal 431, neist naisi 217 ehk 50,34 %.

Standarditud suremuskordaja välispõhjustesse

Joonis 18. Järva maakonna suremuskordaja 100 000 elaniku kohta
 Allikas – Eesti Statistikaamet

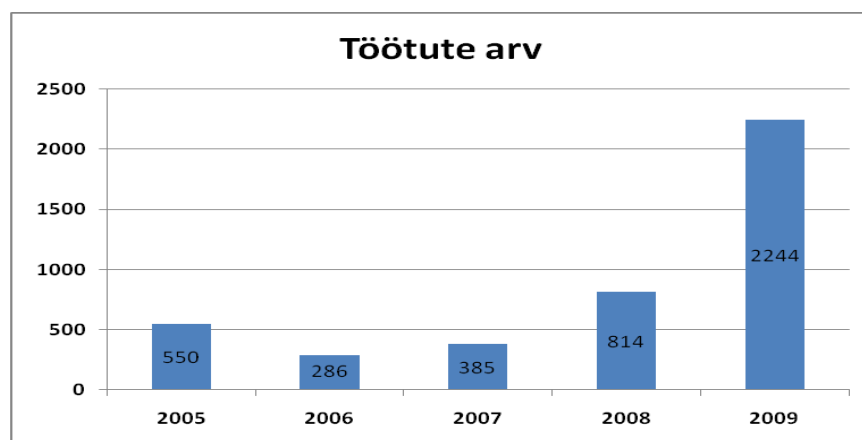
2004 - 2005 .a. suurimateks surma põhjusteks on sõidukiõnnetused ja enesetapp. 2006-2007.a. aga juhuslikud mürgistused ning enesetapp.

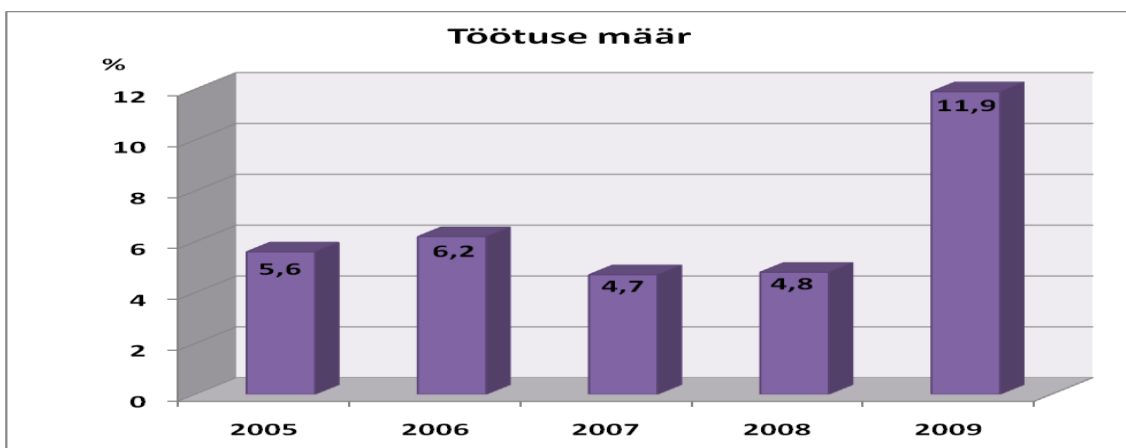
Joonis 19. Järva maakonna surmapõhjused lahangu järgi
 Allikas - Eesti Statistikaamet

Kui vigastuste esmajuhude puhul on kukkumised kõige suurem põhjus, siis lahangu määras on see kõige väiksem. Aastate lõikes stabiilsena on aga mehhaanilise jõu toimet tekitatud surma põhjused - ehk rünne.

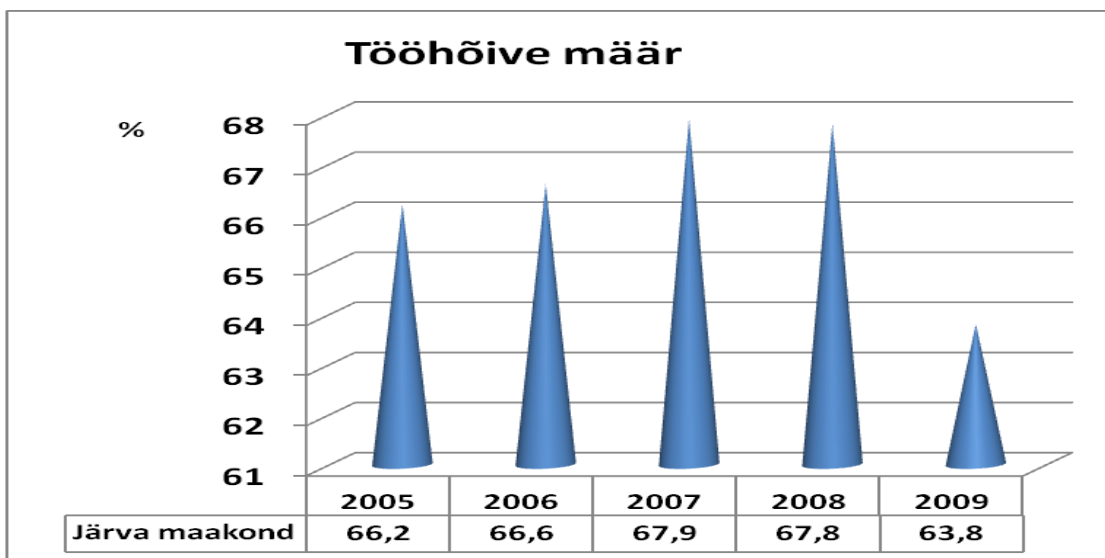
6. Töötus

Joonis 20. Järvamaa töötute arv keskmiselt aastas
 Allikas - Töötukassa

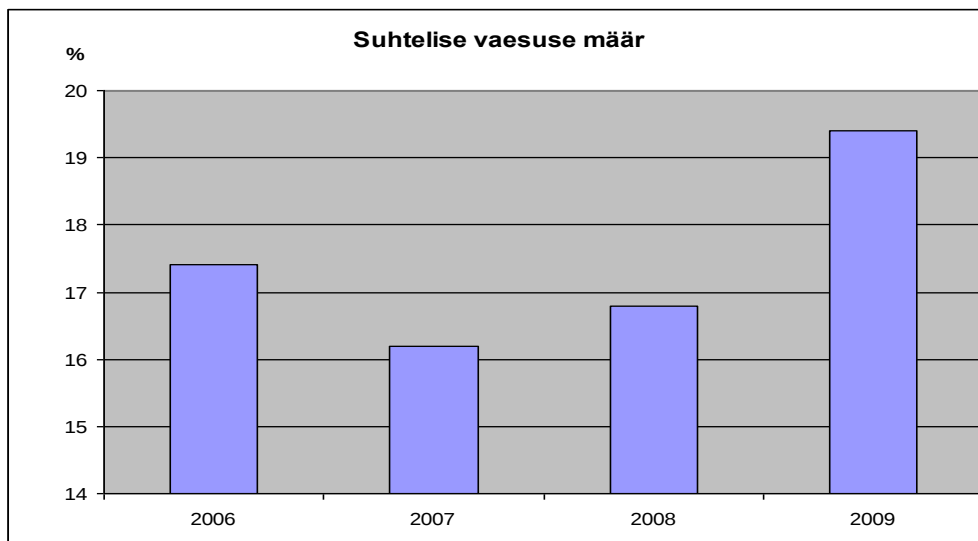
Joonis 21 Järvamaa töötuse määr
Allikas - Eesti Statistikaamet

Joonis 22. Järva maakonna elanike tööhõive määr
Allas - Eesti Statistikaamet

2010.a. 31. juuli seisuga on tööjõulist elanikkonda vanuses 16- pensioniiga Järvamaal 17 800, millest töötuid 1767 inimest. Aasta algul oli see arv 2362 töötut, 7 kuuga on töötus vähenenud 1,33 %.

7. Suhtelise vaesuse määr

Joonis 23. Järva maakonna suhtelise vaesuse määr

Allikas - Eesti Statistikaamet

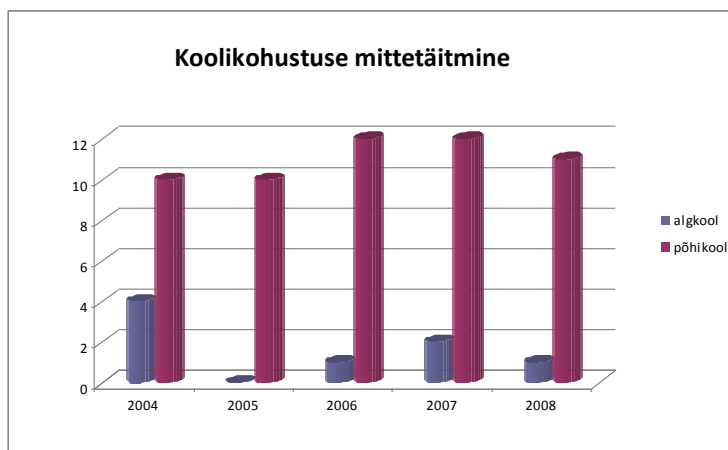
Isikute osakaal kelle ekvivalentnetosissetulek on suhtelise vaesuse piirist madalam näitab riskirühma, mis on olulisel määral kasvanud 2009.a. võrreldes eelnevate aastatega. Suurenenud on miinimumpalga saajate arv maakonnas. Leibkondade sissetuleku erinevus põhjustab just lastes hüljatuse tunnet. Turvalisust iseloomustavad eelkõige tööhõive ja vaesuse näitajad. Tõrjutud sotsiaalsete gruppide olemasolu on risk elanikkonna tervisele. Alates 2009.a. hakkas suuresti tõusma maakonnas töötus. Väga paljud tööealised inimesed leidsid tööd Tallinnas ja välismaal, mis omakorda tekitab pingeid kodudes.

8. Noorte riskikäitumine

Järvamaal on 5 gümnaasiumi, 2 keskkooli, 10 põhikooli, 4 lasteaed-algkooli, 1 internaatkool, 1 erakooli filiaal ning 1 täiskasvanute keskkool.

Õpilaste arv üldhariduskoolides on vähenenud aasta-aastalt, kui 2004 aastal oli see 5705 last, siis 2008.a. asus Järvamaal kooliteele ainult 4160 last, mis on 1545 võrra vähem. Niisugune trend jätkus ka 2010.a. Lastearvu pidev vähenemine sunnib kohalikke omavalitsusi korrastama oma koolivõrku. Suured muutused ootavad eest Türi valda 2011.a. Lasteaedades vastupidi on laste arv aasta-aastalt suurenenud, kuid seda mitte sündimuse arvelt, vaid kodus olevate laste arvelt. Teistest maakondades elavaid õpilasi osaleb Järvamaal õppetöös peamiselt piirialade lasteaedades ja koolides.

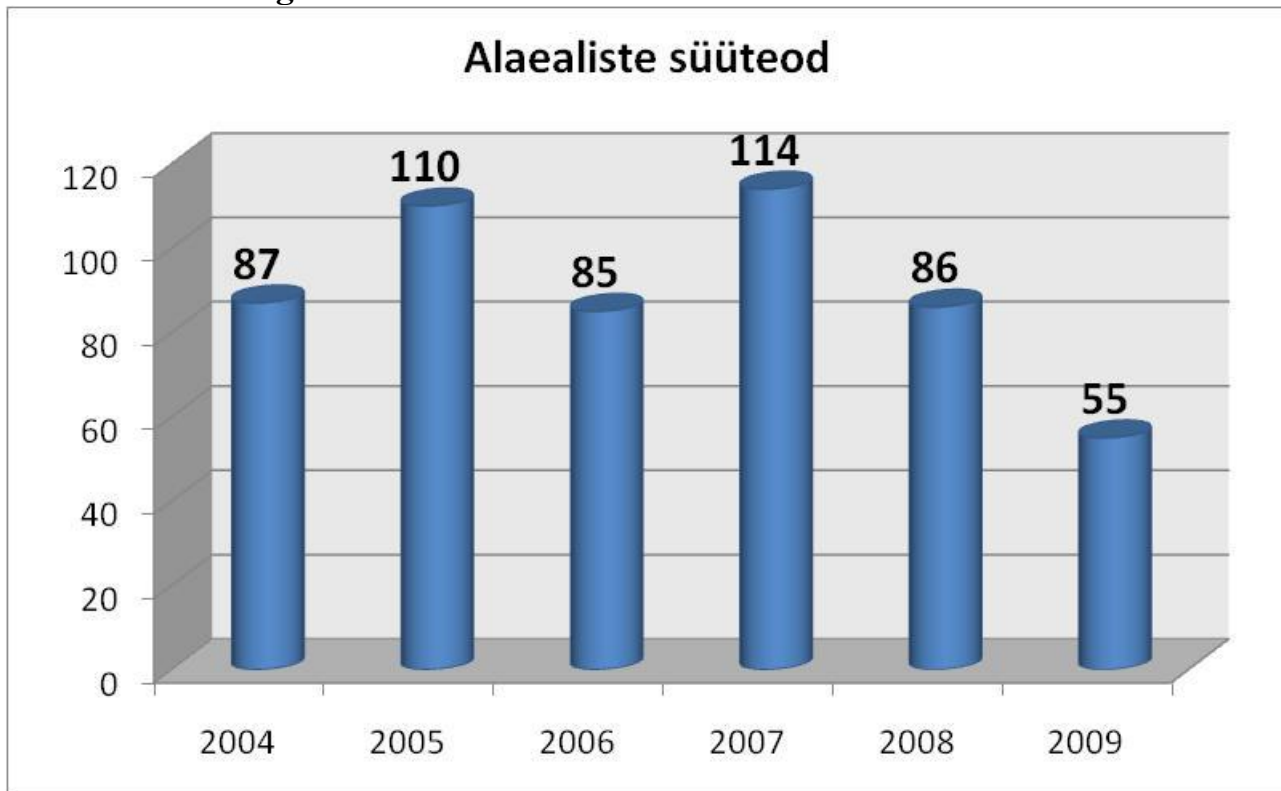
9. Koolikohustuste mittetäitmine

Joonis 24. Koolikohustuse mittetäitmine
Allikas – Järvamaa KOV-ide andmebaas

Arvestades Järvamaal õpilaste üldarvu, on koolikohustuse mittetäitjate % üliväike ja ei tekita suurt probleemi. Selliseid lapsi on eelkõige perekondadest, kes ei oma püsivat töö ning elukohta Järvamaal. Üksikjuhtudel on tegemist ka muukeelse lapsega, kus üks vanematest on eestlane ja laps on sündinud mõnes muus riigis ning nüüd on perekond asunud elama Järvamaale. Kuna koolikohustuse mittetäitmist vaadeldakse kahte moodi, need, kes on õppetööst puudunud vähemalt 5 päeva ja need, kes pole mingil põhjusel üldse asunud õppima kooli, siis siin kajastab see tabel just viimaste arvu.

10. Alaealiste õigusrikkumised

Joonis 25. Järva maakonna alaealiste õigusrikkumiste arv
Allikas – Järvamaa Alaealiste Komisjoni andmebaas

Antud punktis käsitletakse alaealisi kuni 18.- aastaseid ja nende poolt sooritatud süütegusi. Kõige rohkem satub erinevate õigusrikkumiste tõttu esmakordselt Järvamaa alaealiste komisjoni ette just 15- 17 aastaseid noori, kuid üksikjuhtudel ka 8 aastaseid. Korduvjuhtudel on tegemist juba tõsisemate põhjustega nagu vargused, peksmised, rasked avaliku korra rikkumised. Väiksemate rikkumiste korral määratakse karistuseks ühiskondlik töö. Erikooli saatmisi tuleb ette väga harva.

11. Alkoholarbimine koolinoorte seas

Süsteematilisi reide koolide ümbruses, noorte kogunemiskohtades ja avalikel üritustel on korraldanud politsei . Pikaajalise pideva töö tulemusena on vähenenud koolide ümbruses noorte hulgas alkoholi tarbimine . Avalikel üritustel on siiski vähesel määral tuvastatud alkoholijoovet mõningatel noortel, kellest osa on teistest maakondadest. 2009.a. on Järvamaal registreeritud alaealisi alkoholarvitajad AS § 70 - 5 väärteomaterjali, AS § 71 - 346 väärteomaterjali, mis tähendab et Järvamaa tuleb ette pigem alkoholi tarbimise keelu rikkumist. Alkoholi kättsaadavus on iga-aastaselt saanud üha selgemaks, et see on kerge ja põhiliselt toimetavad alaealistele kätte alkoholi just a- sotsiaalsed elemendid tühise kompensatsiooni eest.

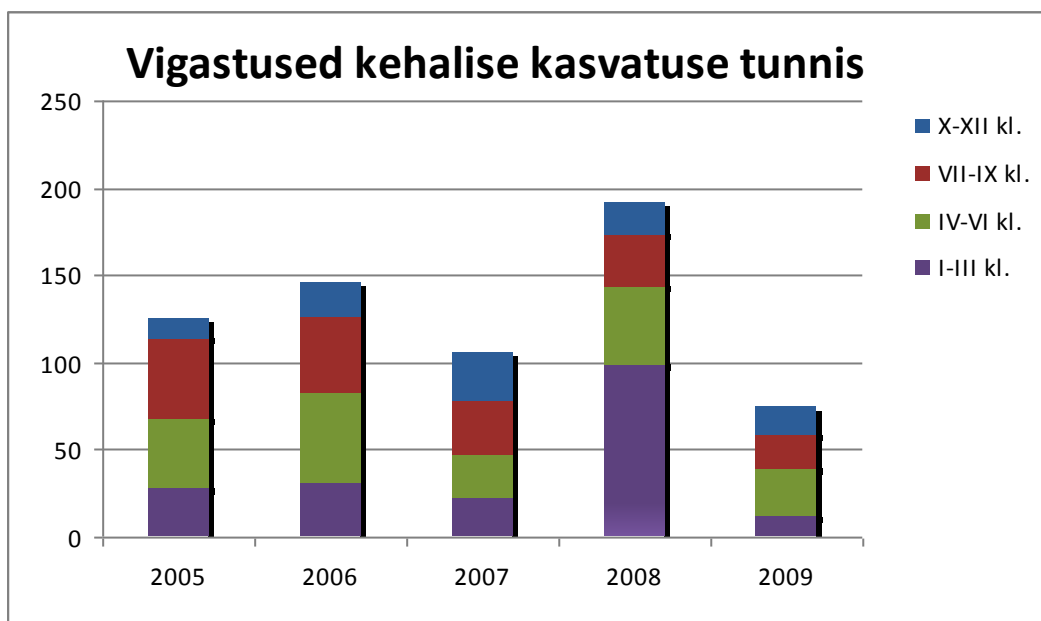
Alates 2007.a. on toimuvad reidid selgitamaks noorte mõnuainete tarbimist. Maakonda levisid erinevad narkootikumid eelkõige Tallinnast. 2009.a. täheldati uue mõnuainena koolinoortel mokatubaka kasutamise just keskkoolides ja gümnaasiumites. 2009.a. registreeriti noorsoopolitseis 40 väärteomaterjali sõltuvusainete kasutamisega.

12. Kohad, kus toimuvad organiseerimata noorte kogunemised

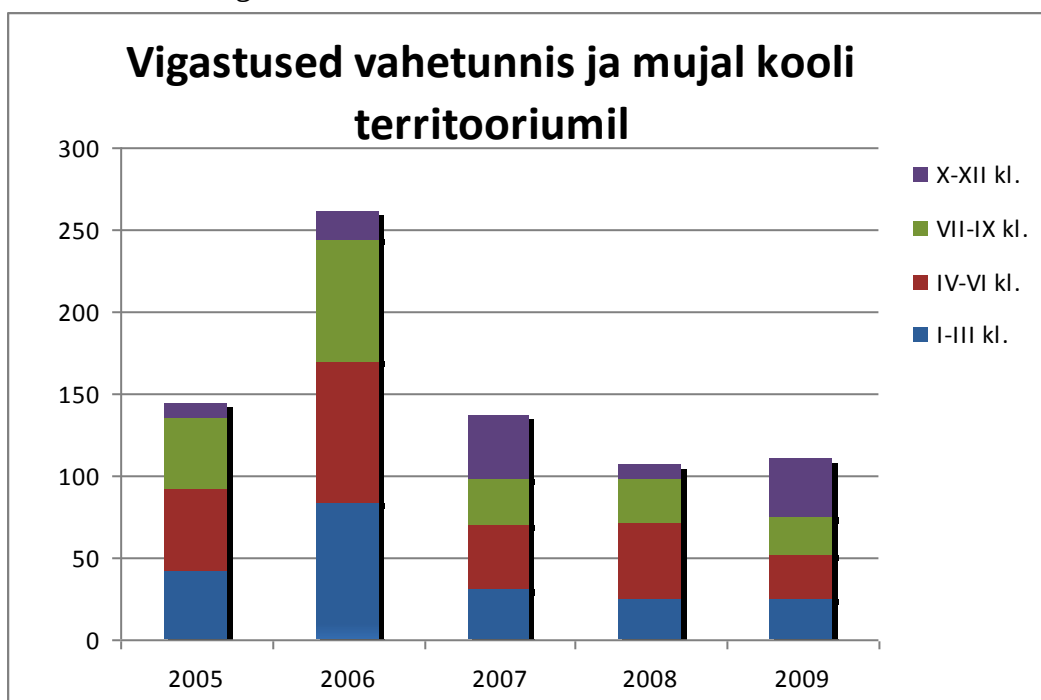
Laste ja noorte peamised kogunemiskohad maakonnas on:

- Kaupluste parklad
- Klubid
- Staadionid
- Avatud noortekeskused
- Bussijaamad
- Avalikud territooriumid suvituskohtades
- Surnuaiad

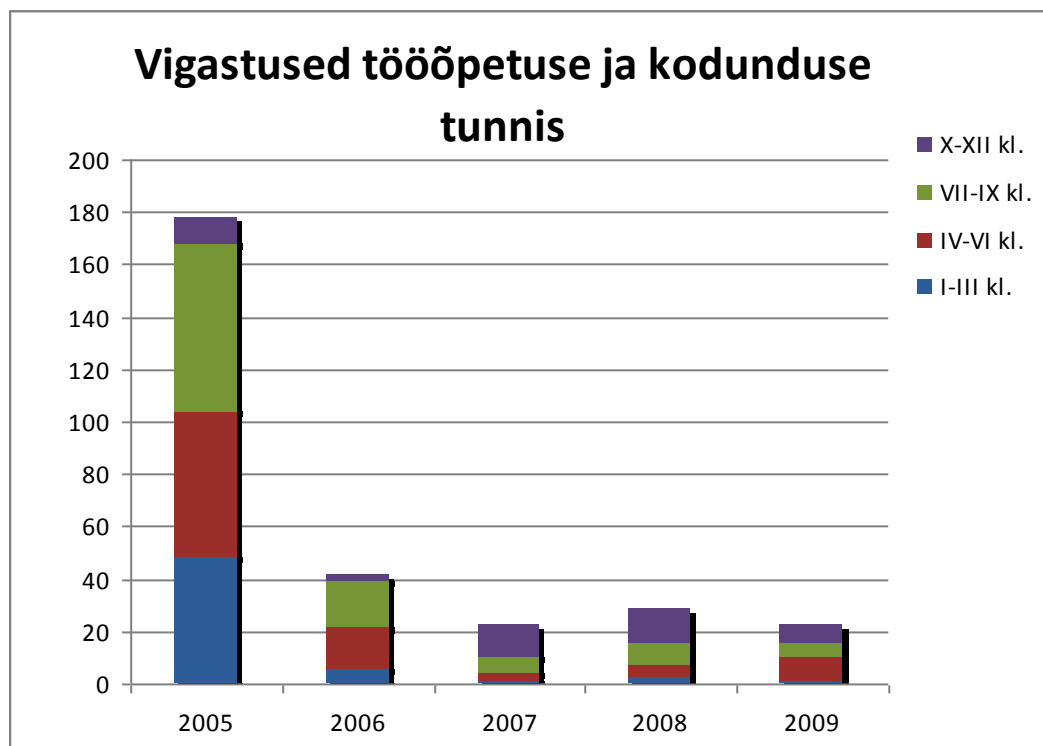
13. Koolis juhtunud vigastused

Joonis 26. Järvamaa üldhariduskoolides juhtunud vigastused
Allikas - Eesti Haigekassa

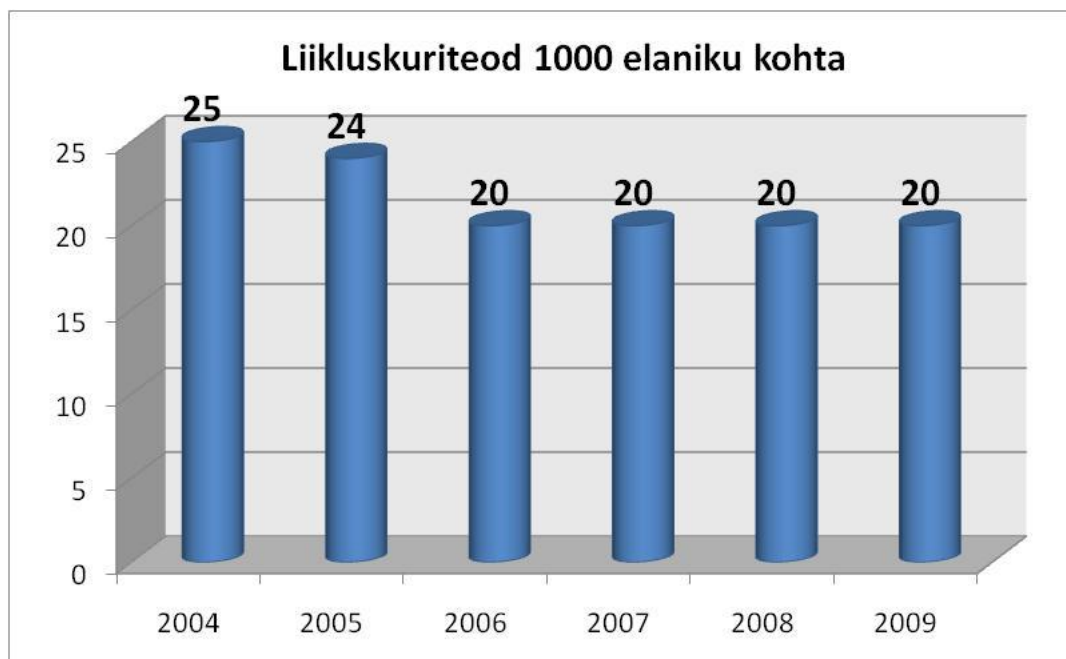
Joonis 27. Järvamaa üldhariduskoolides juhtunud vigastused
Allikas - Eesti Haigekassa

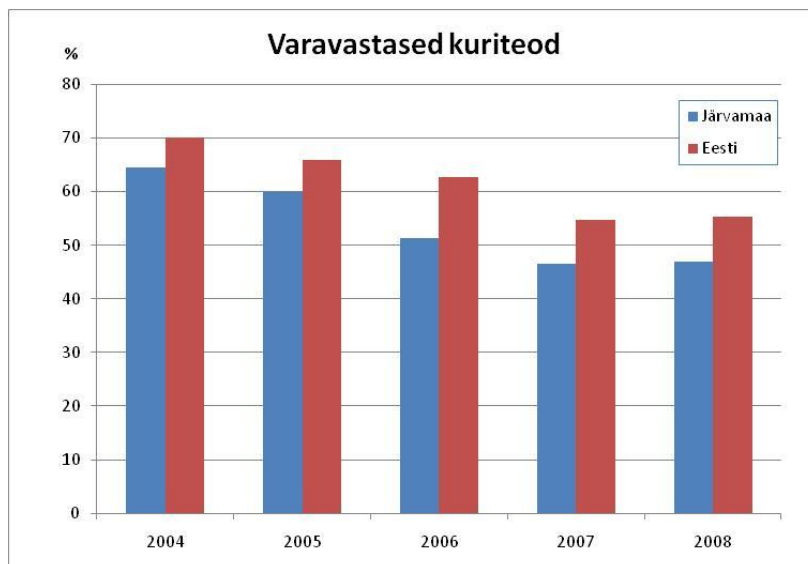
Joonis 28. Järvamaa üldhariduskoolides juhtunud vigastused
Allikas - Eesti Haigekassa

Kõige rohkem vigastusi esineb Järvamaal laste hulgas just tööõpetuse ning käsitöö tunnis. Kuid üksikuid surmajuhtumeid on esinenud kehalise kasvatus tunnis.

14. Liiklus- ja päästeteeskuste ennetustöö

Joonis 29. Kuritegude arv Järvamaal 1000 elaniku kohta
Allikas - Eesti Statistikaamet

Joonis 30. Järvamaa varavastaste kuritegude osakaal registreeritud kuritegudest
Allikas - Eesti Statistikaamet

Varavastaste kuritegude osakaal registreeritud kuritegudest moodustab küllaltki suure protsendi, kuid võrreldes 2004.a. on nende arv siiski vähenenud. Isikuvastaste kuritegude arv kui võrrelda 2004.a. ning 2008.a. on suurenenud Järvamaal.

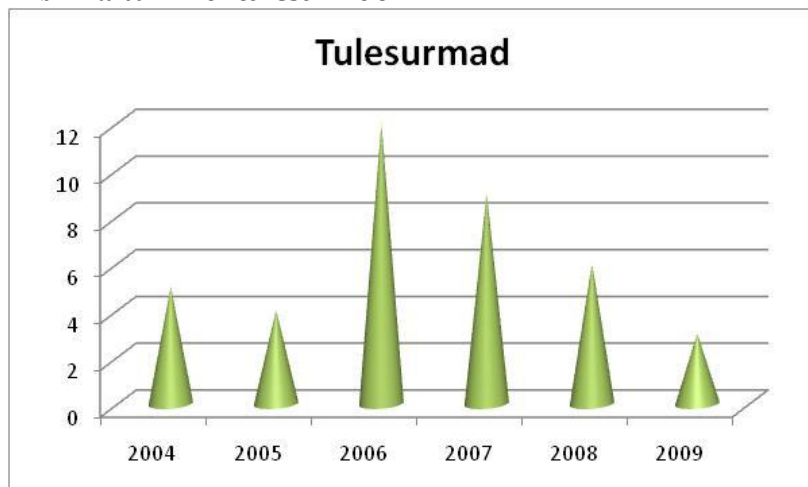
2009.a. LÕ kokku 64, neist joobes juhi süül 14; vigastatuid 105, neist joobes juhi süül 21 Järvamaal toimuvate juhtude arv on suur, sest maakonda läbivad Tallinn- Tartu ja Pärnu-Rakvere maanteed. Järvamaa enda elanikega juhtunud õnnetuste arv näitab langust ja on vähenenud alates 2005.a. Liiklusõnnetustes hukkus 2009.a. 9 inimest, neist joobes juhtide süül 4.

Riskikäitumine- õnnetused veekogul

Järvamaal toimunud õnnetuste arv veekogul Statistikaameti andmetel:

2005 - 1
2006 - 3
2007 - 2
2008 - 1
2009 - 2

Riskikäitumine- tulesurmad

Joonis 31. Järvamaal registreeritud tulesurmad
Allikas - Lääne- Eesti Päästkeskus

15. Kogukonna sidusus ja toetavad teenused

Naabrivalve piirkondade arv

Naabrivalve tegevus on primaarne piirkonna kuritegevuse ennetamisel, aitab kogukonda lähendada ja suurendab turvalisust kodukohas .

2010.a. on Järvamaal registreeritud 25 naabrivalve piirkonda, nendest

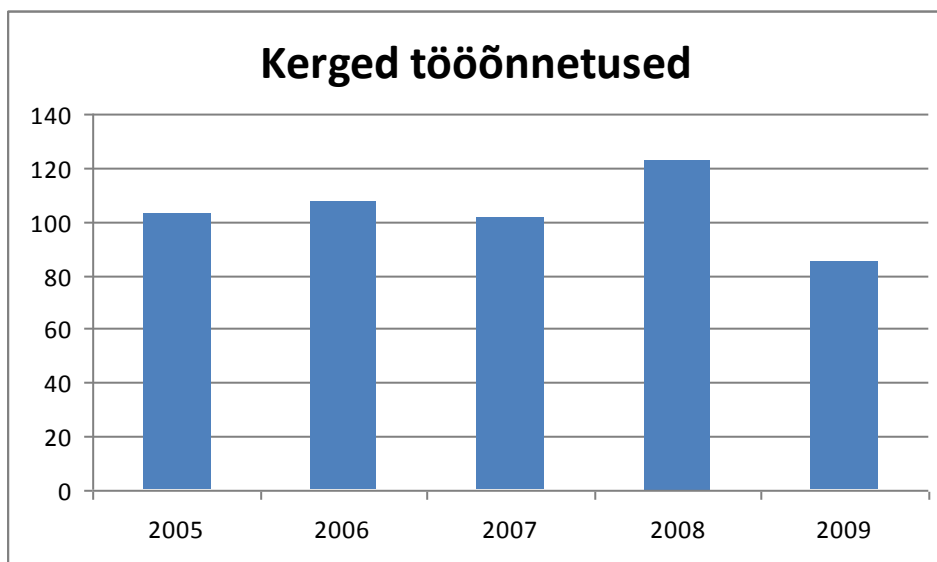
Amblas	1
J-Jaani	4,
Karedal	1
R-Allikul	2
Imaveres	1
Paide vallas	4
Paide linnas	2
Türi vallas	10

Tabel 3. Naabrivalve piirkondade arv
Allikas – MTÜ Eesti naabrivalve

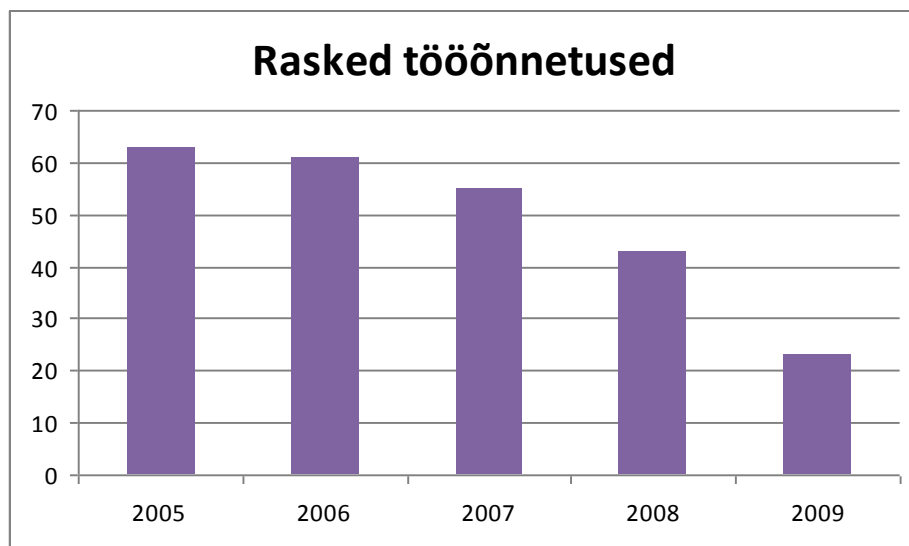
Võrgustikud

Politsei ning Päästeamet teevad koostööd Järva Maavalitsusega, kus koos arutatakse iga esmaspäeva hommikul ühisnõupidamisel eelmisel nädalal juhtunut maakonnas. Inimestel on võimalus pöörduda ka Ohvriabi ning Naiste Varjupaiga poole oma probleemidega. Noorte nõustamiskeskusena toimib Kesk- Eesti Noortekeskus. Sõltuvushaigeid teenindab MTÜ Süda-Eesti Sotsiaalkeskus. 2010.a. avati Paides Sotsiaaltöökeskus, kus maakonna suurim omavalitsus ühendas linnas erinevates allasutustes töötanud psühholoogid, logopeedid, erinevad nõustajad.

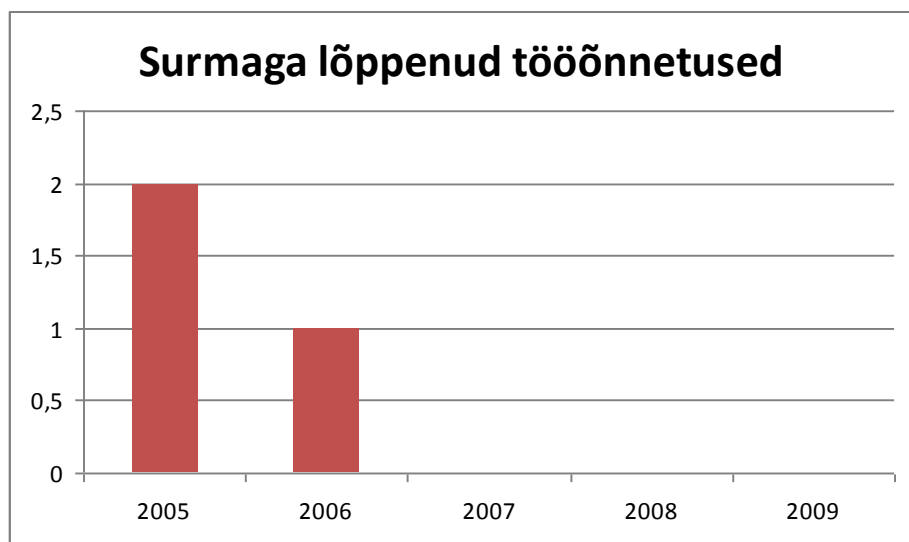
16. Tööõnnetused

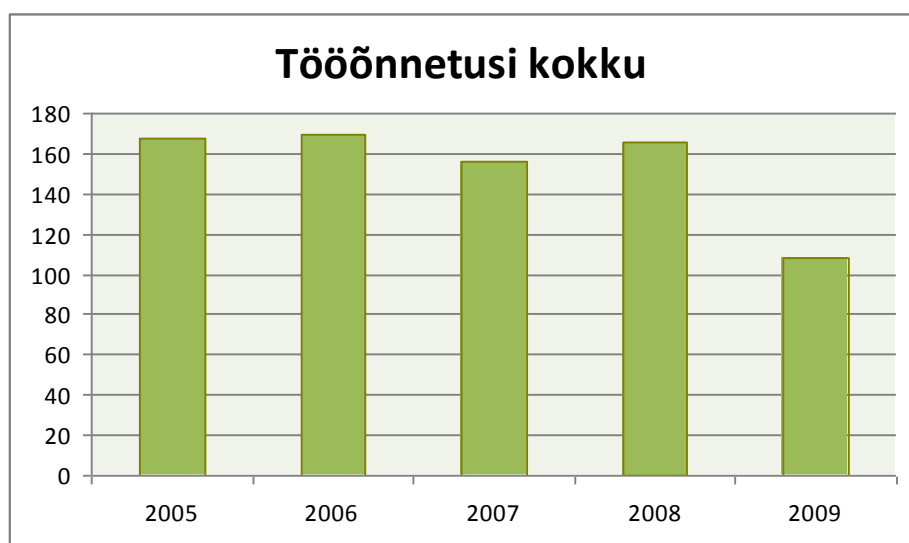
Joonis 32. Järvamaal toimunud kerged tööõnnetused
Allikas – Eesti Statistikaamet

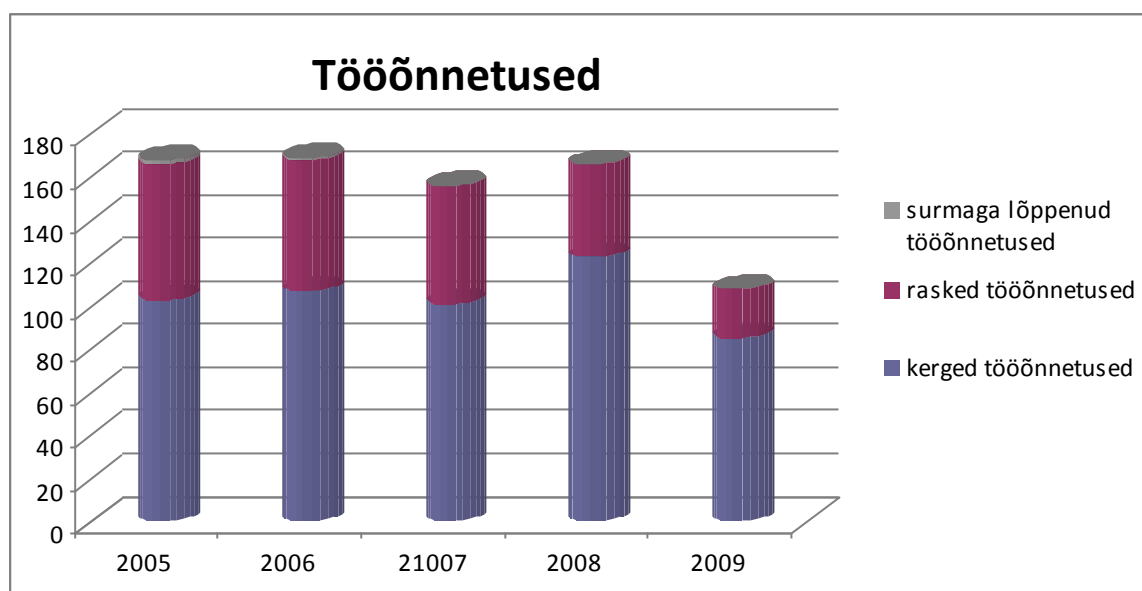
Joonis 33. Järvamaal toimunud rasked tööõnnetused
Allikas – Eesti Statistikaamet

Joonis 34. Järvamaal surmaga lõppenud tööõnnetused
Allikas – Eesti Statistikaamet

Joonis 35. Järvamaal toimunud tööõnnetused
Allikas – Eesti Statistikaamet

Joonis 36. Järvamaal toimunud tööõnnetuste jaotus
Allikas – Eesti Statistikaamet

17. Juhtumikorralduste skeemid

Koostatud on maakonna riskianalüüs ja kriisireguleerimisplaan, Järva Maavanema ja Järvamaa Omavalitsuste Liidu Ühiste kavatsuste koostöölepingu alusel jätkatakse koostööd nende aktualiseerimisel ning omavalitsuste riskianalüüside ning kriisireguleerimisplaanide koostamisel. Jätkatakse tööd omavalitsuste kriisireguleerimismeeskondade komplekteerimisel ja väljaselgitamisel.

Järva Maavalitsuse juures töötavad alaealiste- ja nõustamiskomisjon. Kuni 2009.a. eraldas Haridusministeerium summasid erinevatele preventatsiooni projektidele, kust said taotleda toetust nii kohalikud omavalitsused ning kolmas sektor. Kaasati just alaealiste komisjoni sattud lapsi. Järvamaal on juba 10 aastat toiminud ka koostööleping Ida- Soome Lääniga, kus ühe läbiva teemana on käsitletud erinoorsootööd.

18. Alkoholi- jt nõustamisteenuste kättesaadavus/vajadus

Teenus	Teenuse pakkuja	Teenuse kirjeldus
Õppenõustamine Nõustamiskomisjon	Kes-Eesti Noorsootöökeskus Järva Maavalitsus	Õpilaste koolist väljalangevuse ennetamiseks ja noorte edasise toimetuleku ning konkurentsivõime suurendamiseks igapäevaelus ja tööturul
Psühholoogiline nõustamine	Kesk-Eesti Noorsootöökeskus	Soodustab teadlikku otsustamist, aitab ületada kartusi, mis takistavad muutuste ettevõtmist, aitab leida valikute tegemiseks vajalikku enesekindlust
Noorteinfo	Kesk-Eesti Noorsootöökeskus	Info õppimis-, töötamisvõimaluste; info ühiskonna, seaduste, toetuste, keskkonna ja säästva arengu, tervise, suhete, hobide, sportimisvõimaluste jne. kohta

Kriminaalhooldus	Tallinna vangla Pärnu kriminaalhooldusosakonna Paide talitus	Nõustamine ja rehabilitatsiooniteenus vangist vabanenutele
Perenõustamine	Kesk-Eesti Noorsootöökeskus	perelepitus
Ohvriabi	Järvamaa Ohvriabikeskus	abistav võrgustikutöö
Lastekaitse, lapsendamine	Järva Maavalitsus	lastekaitse, lapsendamine, kooli-kohustuse mittetäitmine jne.
Diabeedihaigete nõustamine	AS Järvamaa Haigla	Vajalik perearsti saatekiri
Inkontinentsialane nõustamine	AS Järvamaa Haigla	pidamatuse probleemidega patsientide nõustamine ja tarvikute müük
Perekool	AS Järvamaa Haigla	nõustamine, rasedate võimlemine
Seksuaalharidusalane noorte nõustamine	AS Järvamaa Haigla	sotsiaalpsühholoogiline, meditsiiniline nõustamine
Sotsiaalnõustamine	AS Järvamaa Haigla	Rehabilitatsiooniteenuste osutamine ja rehaplaanide koostamise nõustamine
Toitumisnõustamine	AS Järvamaa Haigla	tõenduspõhine nõustamine ja tegevus
Varjupaigateenus	Paide Naiste Varjupaik	lähisuhte vägivalla all kannatajatele
Võlanõustamine	Türi Vald- Kaja Kuzovnikova Swedbank SEB pank	
Psühholoogiline nõustamine ja psühhoteraapia	MTÜ Süda-Eesti Sotsiaalkeskus	

Tabel 4. Nõustamisteenused
Allikas – Järva Maavalitsus

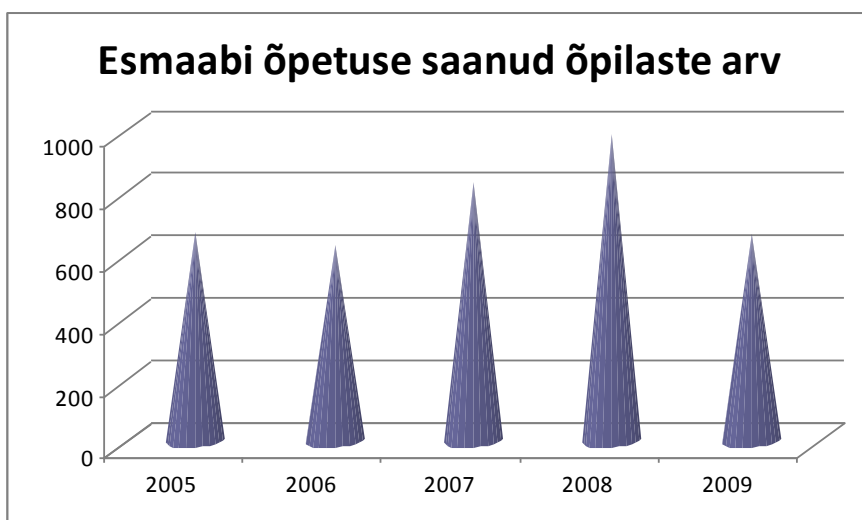
Nõustamisteenused on valdavalt koondunud maakonna keskusesse. Lisaks maakondlikele teenustele on võimalus kasutada vabariigi nõustamistelefone ja Interneti nõustamisteenust.

19. Perevägivald

Järvamaal tegutseb alates 2008.a. detsembrist Paide Naiste Varjupaik, kus 2009.a. otsis kaitset füüsilise perevägivalla eest kokku 18 inimest: 5 meest ja 13 naist.

20. Vigastuste ennetusalane tegevus

Esmaabikoolitused

Joonis 37. Esmaabikoolitus Järvamaa üldhariduskoolides
Allikas - Eesti Haigekassa

Ohutuslane koolitus

Maakonna ohutuspäev vigastuste ennetamiseks— läbiviijad Lääne-Eesti Päästkeskus, Idaregionaalne Maanteeamet, Järvamaa Haigla, Lääne Politseiprefektuur. Toimuvad ohutuslased demoesinemised.

„Kaitse end ja aita teist“ projekti eesmärk on vähendada noorte vigastuste ja õnnetuste arvu, õpetades noortele eluks vajalikke ohutuslaseid teadmisi. Samuti õpetatakse õhtusid ette nägema ning erinevates hädaolukordades hakkama saama. Koolitus toimub kõikides maakonna koolides kuuendate klasside õpilastele.

Järvamaa haridusasutustes toimuvad mitmesugused Päästeameti ja Politsei erinevad projektid, kaasatakse lapsi erinevates vanustes/ Otsi Otti, Nublu aitab jne/.

Samuti toimuvad projektid täiskasvanutele, nagu: **„Turvaliselt siia sinna“** – turvavarustus ja joobes juhid; **„Saab ka teisiti“** – Marko; **„Sõbralikult on parem“** – vägivald; **„01.mai jalgrattaralli“** - liiklus; **„Et me ei eksiks metsateel“** - ohud metsas.

Vigastuste alaseid koolitusi on korraldatud KOV-ide sotsiaaltöötajatele, vallavanematele, noorsootöötajatele, kolmandale sektorile jne.

Infomaterjalide olemasolu/ kättesaadavus

Ennetustöö infomaterjale on kättesaadavad koolides, perearstikeskustes, Järvamaa Haiglas, samuti jagatakse infomaterjali erinevatel üritustel. Infomaterjal, mida on üksikud eksemplarid asuvad Järva Maavalitsuses haridus-ja sotsiaalosakonnas vigastuste ja tervisedenduse peaspetsialisti toas. Väga hea koostööpartner on Järvamaa Omavalitsuste Liit, kus asuvad kohalike omavalitsuste postkastid, mis võimaldab kiiresti jaotada infomaterjali.

Kampaaniad

„Mõtlematu tegu võib muuta sinu elu. Jäädavalt.“

„Sinu tervis on sinu enda kätes“

„Helkuri kandmine“

„Joobes juhid“

„Kiiruse ületamine“

„Kergliiklus“

„Jalgratturid ja rollerijuhid“

Traditsioonilised üritused

KEAT ohutuslaager Projekti eesmärk on vähendada noorte vigastuste ja õnnetuste arvu, õpetades noortele eluks vajalikke ohutuslaseid teadmisi. Samuti õpetatakse õhtusid ette nägema ning erinevates hädaolukordades hakkama saama.

Ohutuslaagrist võtavad osa 6.-8. klasside õpilastest moodustatud kaheksaliikmelised võistkonnad. Laagrilisi on kokku üle 200. Lisaks endistele Järvamaa laagri korraldusmeeskonna liikmetele on oodata külla ka erinoorsootööga tegelevaid spetsialiste Soomest.

Kuna tegemist on juubelilaagriga siis on kindlasti laagrilisi ees ootamas erinevaid üllatusi.

Järvamaa "Kaitse end ja aita teist" projekti ohutuslaagri meeskonda kuuluvad Lääne-Eesti Päästkeskus, Lääne Politseiprefektuur, Eesti Punase Rist Järvamaa Selts, Operation Lifesaver Estonia ja LRK Liiklusklubi jt.

Suitsuprii klassi võistluse ühe osana toimus ka omaloomingukonkurss. Konkursile oodati õpilaste plakateid teemal „Tubakavaba maailm“ koos teemakohase lause või loosungiga. Sellel konkursil saavutas teise koha Aravete Keskkooli 6. klass (pildil).

Tervise Arengu Instituudi korraldatav "Suitsuprii klassi" võistlus viidi 12. oktoobrist 2009 kuni 12. aprillini 2010 läbi juba kaheksandat korda. Oktoobris alustasid võistlust 222 koolist 840 klassi kokku 14 952 õpilasega. Võistluse lõpetas edukalt kokku 11 586 õpilast ehk 77,5%

kõikidest osavõtnud õpilastest. Järvamaal alustasid võistlust 19 klassi kaheksast erinevast koolist. Lõpuni pidas vastu 14 klassi.

VIGURIVÄNT

Võistlusest saavad osa võtta lapsed, kes on vanuses 10-12 aastat (täpsustus: 31. mai 2009 peavad osalejad olema 12 aastased). Eesmärk: Huvi tekitamine lastes ohutute liiklemisoskuste vastu läbi võistlusliku momendi; jalgrattaga ohutu sõidu võtete propageerimine; liiklusohutuse tõstmine ja lastega toimuvate liiklusõnnetuste arvu vähendamine Eestis

OHUTUSPÄEV

Üritus toimub Järvamaal juba mitmendat korda, põhiliseks korraldajaks Lääne- Eesti Päästkeskus koos MTÜ-ga Järvamaa Turvalisuse Selts, kaasatud on Politsei ja mitmed – mitmed ettevõtted –asutused

21. Vigastuste kvalitatiivne analüüs

Juhtumid , mida siin käsitletakse on saadud AS Järvamaa Haigla erakorralise meditsiini osakonnast.

Juhtum 1:

8 aastane tüdruk sõitis jalgrattaga linna tänaval, kukkus, kuid samal ajal juhtus seal olema ka hulkuv või koduhoovist lahti pääsenud koer, kes ründas last , vigastatud sai rindkere koerahammustusest ja käed-põlved kukkumisest.

1. Laps oli kodutänavast küllaltki kaugel
2. Lapsel oli peas kiiver, kuid puudusid küünarnuki ning põlvekaitsmed
3. Õnneks mööduja abistas lapse kiirabiosakonda, kus talle anti esmaabi.

Juhtum 2:

1 aastane tüdruk mängis oma kodus kell 22.38. Vanemad viibisid teises toas ja vaatasid televiisorit. Tüdruk ronis oma liumäel, mis oli plastmassist ja kerge. Liumägi kukkus ümber ja laps prantsatas puust mänguasjade kasti otsa. Vigastas labakätt, kuhu tekkis lahtine haav.

1. Vanemad jätsid hilja väikse lapse järelvalveta
2. Kodus puudusid elementaarsed esmaabivahendid
3. Vanemad ei adunud ohtu liumäest ja jätsid selle kinnitamata.

Juhtum 3:

4 aastane poiss oli õhtul kella 20.30 paiku ekstreemspordiväljakul väikese tõukerattaga. Esiratta alla jäi suurem kivi, laps kukkus ja vigastas pead, kuhu tekkis lahtine haav.

1. Laps oli hilja järelvalveta eale sobimatus spordibaasis
2. Lapsel puudus kiiver
3. Vanemad olid läheduses, kuid ema ajas tuttavaga juttu ning isa vestles samal ajal telefoniga.

22. Kokkuvõte

Vigastuste ennetustööga tegelemine on maakonna prioriteediks olnud juba 1994.a., kui esitati Eesti Haigekassale esimesed projektid. Koostöö erinevate valdkondade ennetustöö spetsialistidega on toimiv ja tegus. Järvamaa on turvaline elukeskkond, kus toimub pidev ennetustöö Lääne- Eesti Päästametite töötajate poolt, mis on vähendanud tulekahjude arvu pidevalt maakonnas.

Vigastuste profiil on informatiivne erinevatele sihtgruppidele. Eesmärk on profiili täiendada, et avastada ennetustöö kitsaskohti Järvamaal.

23. Kasutatud andmed

Vigastuste profiili kirjeldamisel on kasutatud järgmisi andmebaase:

- Eesti Statistikaamet
- Eesti Haigekassa
- Järva Maavalitsus
- Eesti Töötukassa
- Järva Maavalitsuse alaealiste asjade komisjoni andmebaasi
- Lääne- Eesti Päästkeskuse statistikat
- Tervise Arengu Instituut